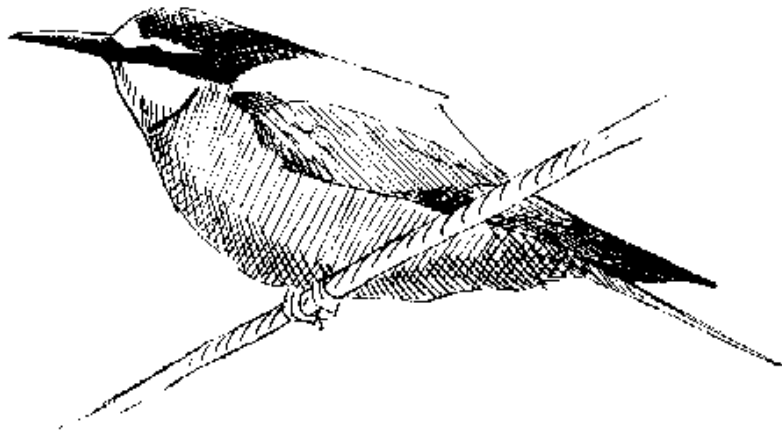

Södra Spanien

19 – 29 maj 1995

Rapporten sammanställd av Mikael Jonassohn, SkOF-res

Björk
Sierra de Guadarrama: 20/8-95

Tanken bakom resan var att resa runt i några olika fascinerande och vackra sydspanska biotoper och få se de fågelarter som finns där. Vi planerade att besöka såväl Coto Doñanas våtmarker som Almerías öken (Europas enda!), såväl de mer alpina bergen i Sierra de Guadarramas som de lägre bergen mellan Tarifa och Ronda/Grazalema med sina fina skogsområden. Vi ville inte heller missa Extremaduras kulturlandskap och grässtäpp. Dessutom tänkte vi skåda havsfågel på Spaniens sydspets i Tarifa med Afrikas väldiga kontinent som bakgrund. Vi väntade oss att få se massor av fåglar, runt 200 arter under tio skådardagar, i synnerhet många europeiska arter som var bekanta från fågelboken men som deltagarna aldrig sett. Spanien är nämligen mycket fågelrikt. Någon kultur var däremot inte inplanerad under resan - fåglarna lockade mer!

Reseledare:

Mikael Jonassohn   Kämnärsv. 3 C-235   226 46 Lund   046 / 211 24 38

Deltagare:

Peter Elfman	Möllevångsv. 10 B ^{3v}	222 40 Lund	046 / 30 49 64
Lennart Johansson	Ringvägen 3	260 40 Viken	042 / 23 74 60
Hans Jörnvall	Vallstigen 18	172 46 Sundbyberg	08 / 628 16 24
Klas Karlsson	Trollebergsv. 15 ^{3v}	222 22 Lund	046 / 15 77 72
Göran Pettersson	Hantverksg. 8 B	227 36 Lund	046 / 12 16 84
Tommie Skoog	PL 1588, Näsby	380 65 Degerhamn	0485 / 620 07
Sigrid Sponsel Persson	Backgatan 49	240 17 Södra Sandby	046 / 584 53

Rapportförfattare:

Mikael Jonassohn

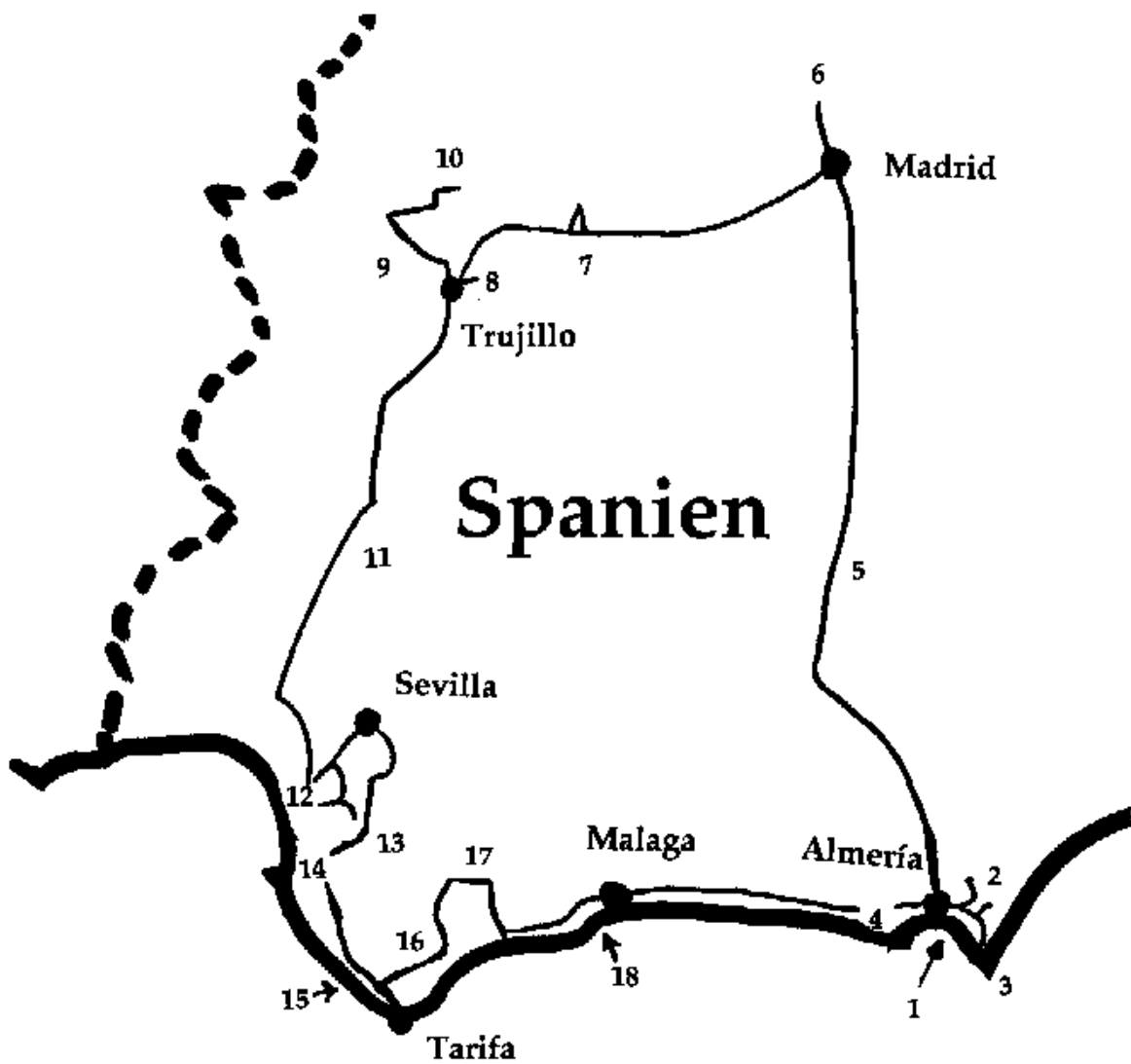
(inledning och artlista)

Göran Pettersson   (dagbok)

Illustrationer:

Peter Elfman

Rapporten kan beställas av Mikael Jonassohn (adress och telefonnummer ovan)

1. El Alquíán
2. Cuevas de los Ubedas/Sierra de Alhamilla, Las Amoladeras
3. Cabo de Gata
4. Roquetas, Cañada de Las Norias, Albufera de Adra
5. Despeñaperros
6. Puerto de Navacerrada
7. Oropesa
8. Belen
9. Extremaduras
10. Monfragüe
11. Tocinillos
12. El Rocio, Coto Donaña
13. Brazo del Este, Ö Guadalquivir
14. Bonanza-salinerna
15. Bolonia/Sierra de la Plata
16. Valle de Ojén, Jimena de la Frontera
17. Grazalema, Ronda
18. Rio Guadalhorce mynning

Korta faktauppgifter kring vår resa:

Pris: 6200 kr/man inkl. flyg, minibuss, drivmedel, *Michelin*-kartor, Spanienrapport från 1993 och reseledare. Hotell (ca 1200 kr/man), resa Malmö - Kastrup t.o.r. (ca 200 kr/man) tillkom, liksom mat.

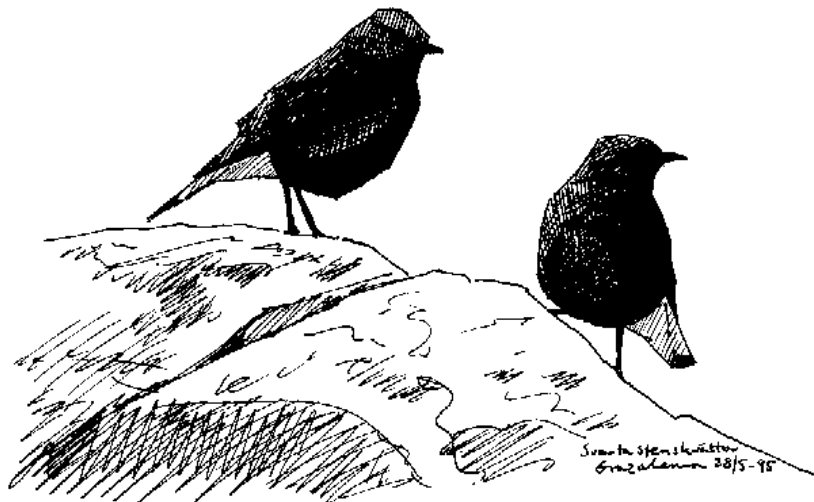
Upplägning: Dagligt skådande i medelhögt tempo med i allmänhet flera timmar per lokal. En hel del biltransporter var ofrånkomliga, men dessa skedde huvudsakligen under den varma delen av dagarna (13-16) då fågelskådningen var som sämst. Inga nattkörningar gjordes. En av dagarna gick åt en längre transport på 70 mil, då vi i stället skådade under gryning och kväll. Tempot kom att bli ganska högt eftersom vi åkte en rundtur - men var ganska lågt på fågellokalerna.

Logi: enkla hotell av varierande standard, ca 120 kr/natt (förbokades ej, vilket ökade flexibiliteten).

Till och från Spanien: Vi började vår resa (fredagen den 19 maj) med att ta flygbåt Malmö-Köpenhamn klockan 09.00 följt av flygbuss till Kastrup (230 kr per man t.o.r.). Vi lyfte kl. 11.35 med en Boeing 737 (British Airways) och mellanlandade efter 115 minuter i London. 35 minuter senare fortsatte vi flygningen och landade i Malaga klockan 16.55 (lokala tider hela tiden) efter 170 minuters flygresa. Efter utcheckning hämtade vi hyrbussen på flygplatsen, vilket gick mycket smidigt. En kvart senare var vi på väg till Almería. Hemresan (måndagen den 29 maj) gick lika smidigt. Boeing 737 klockan 14.20 från Malaga, mellanlandning efter 160 minuter i London. 35 minuter senare fortsatte vi flygningen och landade i Köpenhamn klockan 19.25 efter 110 minuters flygresa. Efter utcheckning tog vi flygbussen 20.35 och därefter flygbåten 21.00. Vi kom till Malmö ca 21.45. Flygbiljetterna köptes genom Helsingborgs resebyrå och kostade ca 3200 kr/man.

Hyrbil: dieseldriven minibuss av typ *Ford Transit* (fräsch årsmodell med bl.a. luftkonditionering!) hyrd från *Autos Benelux* i Malaga. Kostade 8000 kr för 10 dygns hyra inkl. fria mil. Drivmedel (diesel) för hela vår rutt kostade ca 1500 kr. *Autos Benelux* har faxnummer: 00934 52 385732.

Mathållning: frukost och lunch köptes kvällen innan och intogs i fält. Prisnivån på mat i affärer var lägre än i Sverige. Middag på restaurant kostar också lite mindre än i Sverige.

Ruttplan i kort:

Koderna (t.ex. AL 2) hänvisar till de lokalbeteckningar som används i *Where to watch birds i Southern Spain* av **Garcia & Paterson** 1994. Lokaler med asterisk* har kommenterats längst ner på sidan.

19 maj Malmö - Kastrup - Malaga - Albufera de Adra (AL 4) - El Alquíán (Ö Almeria).

20 maj El Alquíán (Ö Almeria) - Cuevas de los Ubedas/ Sierra de Alhamilla (AL 6) - Cabo de Gata (AL 1) - Roquetas de Mar/Salinas Viejas/Salinas de Cerillos (AL 2) - Cañada de Las Norias (AL 3) - El Alquíán (Ö Almeria).

21 maj El Alquíán (Ö Almeria) - Las Amoladeras, NV Cabo de Gata (AL 1) - - Despeñaperros (J 3) - Madrid - Navacerrada.

22 maj Navacerrada - Puerto de Navacerrada - Madrid - [Oropesa - Las Ventas de San Julian - - La Calzada de Oropesa] - Trujillo - Rödhalsad nattskärre-lyssning ett par mil norrut på väg C 524 tills de trädbevuxna delarna nåddes - Trujillo.

23 maj Trujillo - Belén - Monroy - Monfragüe (CC 7) - Torrejón de Rubio.

24 maj Torrejón de Rubio - Monroy - Trujillo - Zafra - Valverde - El Rocio (Coto Doñana).

25 maj Hela dagen runt Coto Doñana (H 5): El Rocio - Villamanrique de la Condesa - J.A. Valverde Centre* (Las Marismas) - Villafranco del Guadalquivir - Villamanrique de la Condesa - El Rocio.

26 maj El Rocio - Sevilla - Los Palacios y Villafranca - Brazo del Este/Ö Guadalquivir (SE 1) - - Marismas de Trebujena/Bonanza-salinerna/Laguna de Tarelo** (CA 17) - Sanlúcar - - El Puerto - Bolonia/Sierra de la Plata (CA 5) - Tarifa (CA 1).

27 maj Tarifa - Valle de Ojén (CA 6) - Jimena de la Frontera (CA 9) - - Ubrique/Grazalema (CA 19).

28 maj Grazalema (CA 19) - Ronda (MA 12) - Rio Guadalhorce mynning (MA 7) - Malaga.

29 maj Malaga - Kastrup - Malmö.

* Detaljerad vägbeskrivning till J.A. Valverde Centre (Las Marismas) finns på en kommande sida. Det är en nyanlagd damm ute på stäppen i anslutning till café och utställning. Man kan alltså sitta inomhus vid cafébordet och titta på änder 10 meter utanför det röktonade panoramaglasat under tiden man tar en öl eller en bocadillos med café con leche. **Stället rekommenderas!** Vägen dit är rena skattkartan, men man ser mycket fågel utmed vägen (hägrar, lärkor, vadarsvalor, rovfågel m.m.)

** Laguna de Tarelo är en nyanlagd (?) damm som ligger NÖ Bonanzasalinerna (CA 17) Man kör in i tallskogen (*Pinar de Monte Algaida*) söderifrån och tar ganska strax till vänster enligt blå skyltar.). I denna såg vi en mängd skoj arter, bl.a. kopparänder och doppingar. I *Pinar de Monte Algaida* finns dessutom rödhalsad nattskärre (hördes spela i maj 1993 av Mikael Jonassohn m.fl.).

Tips inför din egen Spanien-resa:

Pengar: Spaniens´s valuta heter pesetas och bör växlas i Sverige. Betalkort (Visa, American Express, Master Card...) kan användas på en del ställen, dock långt ifrån överallt. Ta hellre med betalkort än resecheckar om du vill undvika för mycket kontanter. Resecheckar kan vara ett rent helvete att växla in, i synnerhet som det är ont om banker som tar emot vissa märken på resecheckar ute på landsbygden, och bankerna därtill har knepiga öppettider (eftermiddagsstängt) p.g.a. siestan.

Hälsa, vaccinationer och försäkringar: Inga speciella vaccinationer behövs, men ta gärna en gammaglobulin-spruta. Kontrollera med försäkringskassan hur du skall agera rent pappersmässigt om du blir sjuk. Se också till att ha en matig hemförsäkring som täcker oförutsedda händelser på din utlandsresa. Normalt täcker hemförsäkringen 45 dagar utomlands, men kolla upp vad den innefattar och vilka papper du bör fixa om du blir bestulen, blir sjuk, eller förlorar väskorna på flygplatsen. Kolla speciellt om försäkringen gäller för hemtransport och sjukhusvistelse

Klimat och kläder: som svensk sommar, ca 15 - 30 °C på dagarna, svalare på nätterna. I bergsområdena kan det vara svalare. Utgå alltså från sommarkläder med lätta skor på fötterna och gardera med en varm tröja, ett par grövre skor eller gummistövlar och ett par ordentliga långbyxor. Regnkläder kan komma till användning, även om vi hoppas på motsatsen. Handskar/vantar, skarvs/halsduk och mössa är aldrig fel att ta med.

Litteratur: Lars Jonssons fågelbok är förstås den allra bästa fälthandboken, men även *Alla Europas Fåglar* och likn. böcker duger gott. Någon bok om rovfågelbestämning t.ex. Gensbøl/Staav kan också vara lämplig att ta med.

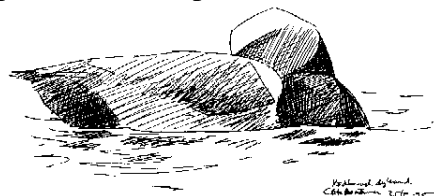
Guideböcker etc.:

Where to watch birds i Southern Spain (förlag: Helm) av **Garcia & Paterson** kan varmt rekommenderas. Den kostar ca 200:- på Naturbokhandeln (best.nr. 3803) och är en förträfflig lokalguide. Om du tror att du har sett den så kan jag berätta att den gavs ut 1994 och att den är blå med ett foto av en purpurhöna på omslaget. Den boken är mycket bättre än den andra nyutkomna (1993) helt gula *A birdwatchers guide to southern Spain and Gibraltar* av **Finlayson** (förlag: Prion). Den senare har inte alls har samma fina nyanser i beskrivningen av lokaler och fågelliv som **Garcia & Paterson** har.

Göteborgs Ornitologiska Förening (GOF) har skrivit en fantastiskt bra, 70-sidig (!) reserapport (från en Spanienresa 1988) som vi hade stor nytta av. Förutom artlista och dagbok innehåller den många bra lokaltips samt genomgång av aktuella raser och förekomst för aktuella arter. Rapporten är ett supplement till tidskriften *Fåglar på Västkusten* och bör kunna rekvireras från GOF.

Lokalbeskrivningar kan i stort sett hittas denna bok eller i GOF:s rapport.

Kartor: MICHELIN-kartor 444 (centrala Spanien) och 446 (S Spanien) i skalan 1:400.000 är bra. Köpes t.ex. på Franska Bokhandeln på Lilla Tvärgatan i Lund, som har ett imponerande kartsortiment över Sydvästeuropa till moderata priser. Det kan vara svårt att hitta bra kartor i Spanien.

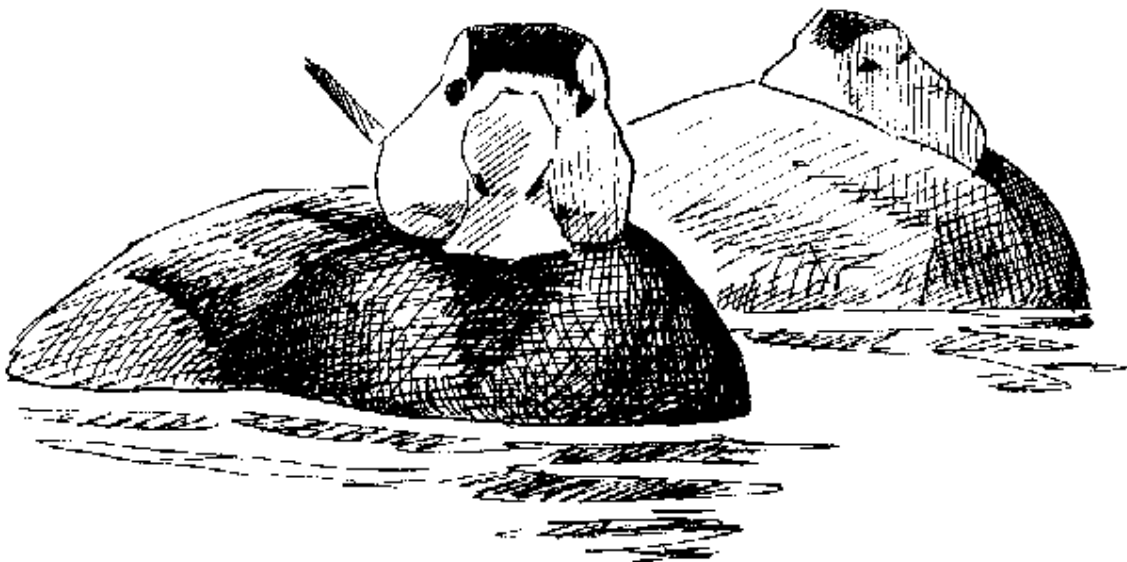

Resedagbok – av Göran Pettersson:

SkOFs vårresa till Spanien lockade sju deltagare. Medelåldern i gruppen var förvånansvärt hög, 42 år, och den yngste deltagare var hela 29 år gammal. Trots detta visade alla tonårsiver och sprang på "allt", till och med den i Spanien vittbereste reseledaren Mikael Jonassohn. Under 11 dagar kom vi att färdas 300 mil i minibuss och vi hann besöka alla upptänkliga miljöer (sotipp givetvis inkluderad) för att få se så många spanska karaktärsarter som möjligt. De områden vi koncentrerade vår tid på var den spanska sydkusten och dess inland, delar av Extremadura samt en endagarstur till Puerto de Navacerrada några mil nordväst om Madrid (citronsiskelokal).

Resan inleddes med flyg från Kastrup och via London flög vi till Malaga på spanska rivieran där vi landade på sena fredagseftermiddagen (19:e). Därifrån direkt med hyrbuss till Almeria, 25 mil österut. Inga seriösa skådarstopp gjordes längs vägen utan vi körde i princip i ett svep till Almeria. En del fågel hann vi dock med att bestämma från bussen bl a en ung pilgrimsfalk, enstaka turturduvor, torn - blek torn - och alpseglare, några härfåglar, två svarta stenskvättor, några sjungande grässångare, enstaka rödhuvade törnskator (visade sig vara en given karaktärsart i all kulturbygd under hela resan) och flera sjungande gulhämplingar. Innan mörkret lade sig gjorde vi ett tjugominutersstopp vid några smådammar ca fem mil väster om Almeria. Där räknade vi in hela 87 kopparänder, tiotalet brunand, en av resans fyra dvärgrördromar samt fem rallhägrar. Från de omgivande vassarna hördes vass - rör - och trastsångare. På håll slog en cettisångare och en sydnäktergal.

Men hur var det nu, var vi egentligen inte åtta deltagare? Jodå, på "Almeria Airport" plockade vi upp resans siste man, men han hade tid att delta enbart på lördagarna (!). (Hårt arbete och tidsbrist gjorde att han penklade Barcelona-Almeria-Stockholm-Madrid-Malaga etc.) Han tyckte ändå det var "kul" att få vara med.

Kopparänder
Bornera 26/5-95

Almeriaområdet

Områdena runt Almeria blev starten på själva skådandet. Redan halv tre på lördagsmorgonen steg vi upp. Jonassohn hävdade att dupontlärkan, som skulle vara dagens "klo", är en nattsångare. - Okey sa vi. Han har ju varit med förr. Vi körde ut till Europas enda (?) ökenområde, Sierra Alhamilla, öster om Almeria och gick runt i den svarta natten för att lyssna till dupontlärkans lite atonala sång. Vilken start på resan. Vi började med en "dipp". Istället fick vi imponeras av det stora antalet spelande tjockfötter. Ca 20 stycken flög visslande runt i nattmörkret.

Först efter klockan sex kom gryningen och nu startade en kör av lärksång. Framförallt dvärg - och lagerlärkor hördes, men även enstaka korttållärkor stämde upp. Efter frukost och under hela förmiddagen exkurerade vi runt i den buskiga halvöknen. En adult bivårkshona sträckte mot norr och vi gjorde fina observationer på blåkråkor, biätare och härfåglar. Sammanlagt sex rödhöns sågs och hördes. Bleka tornseglare kom i sällskap med tornseglare så goda jämförelser kunde göras. I fel ljus är det mycket svårt att skilja dem åt, fastän de flyger bredvid varandra. Några tjusiga hannar av medelhavsstenskivatta visade sig, både med och utan svart strupe och till fotografernas fromma satt ett rostgumpsvalepar nästan innanför närgränsen på kamerorna. Två sjungande mästersångare gav prov på artens sångvariation. - Svarthätta, skrek Klas och menade sammetshatta. Han skrek ofta svarthätta och vi fick lära oss att då kunde det vara VAD SOM HELST.

När solen stod som högst åkte vi söderut längs med kusten till Salinas de Acosta, nära udden Cabo de Gata. Salinerna täckte ett flera kvadratkilometer stort område och några av de blötlagda salinerna var rika på fåglar. 450 flamingos gick i två täta flockar. I en "medelhavsgråtrutsflock" stod hela 109 rödnäbbade trutar, de flesta var adulta. I vadaväg såg vi de första stytlöparna, 50-talet skärfläckor (häckande), 40 större strandpipare, 45 svartbenta strandpipare, en ensam kustpipare, 5 sandlöpare (resans enda), 20 spovsnäppor, 50 kärnsnäppor samt resans enda myrspov. Här och var stod utspritt sammanlagt ett 20-tal kenska tärnor. Salinerna kantades av glasörtsstäpp vilket är en fin miljö för dvärg - och lagerlärkor. Vi såg många matande par och kunde öva på deras kontaktlåten och sång. Några av mörkets tjockfötter visade sig nu i dagsljus och de är onekligen tvivelaktiga i sin uppenbarelse (vadare?). Innan vi lämnade området upptäcktes en hane av glasögonsångare. Efter en eftermiddagssiesta skådade vi vidare fast nu väster om Almeria. Fram till kvällningen besökte vi olika blötmarker i form av dammar och saliner. I Roquetassalinerna stötte vi på ett knölsvanspar med fyra dunungar (vilka var av polsk färgvariant d v s rent vita). Enligt BWP och Jonsson (Ullman) saknas knölsvan helt på den Iberiska halvön. På samma ställe fanns ytterligare tre adulta fåglar. Således fick vi erfara knölsvanen som en högsta rangens raritet. 15 rödnäbbade trutar fladdrade runt (de flesta 2k-fåglar) och resans enda ros Karl drog förbi. Ett tiotal småtärnor tillhörde häckfågelfaunan. Lärklistan utökades av två sjungande kalenderlärkor och enstaka tofslärkor som trängdes med de talrika dvärglärkorna. Ej att förglömma, en ensam vadarsvala satte sig mycket fint framför bussen för att dricka vatten ur en av smådamarna.

Vi avslutade skåardagen vid Las Noriasdammarna. Bland mängder av brunänder hittade vi fyra svarthalsade doppingar, ett 15-tal smådoppingar, resans första rödhuvade dykänder, fem hannar och en hona, samt fem kopparänder. Sex kväkande sandtärnor visade sig fint och talrikaste tättingen var grässångaren. Det zippades överallt. Mindre strandpipare verkade häcka i omgivningarna då minst tre varnande fåglar sågs.

Ny morgon och en sista chans på dupontlärka (nattsångaren). Just innan solen gick upp satte den igång, några kilometer öster om Retamar i ökenområdet Las Amoladeras (Estepa Litoral). Alla hörde den direkt och ett kort ögonblick sjöng till och med två. En halvtimme senare var luften tät av den övriga lärksången och duponten hade tystnat. Vilken revansch för gårdagens oflyt.

Resten av dagen färdades vi mot Madrid och Puerto de Navacerrada. De första tjugofem milen gick genom ett relativt kuperat landskap med uppodlade plataer mellan bergsryggarna. På de flacka fälten var kalenderlärka en dominerande karaktärsart och med jämna mellanrum kom härfåglar vinglande

mellan stenmurarna. De sista tjugo milen innan Madrid utgjordes av i princip en enda lång raksträcka genom ett mycket intensivt uppodlad åkermark. Åtskilliga mil kraftledningar korsade fälten och här och var sågs jagande bruna kärrhökar. Förutom sedvanliga kisse - och kaffepauser gjorde vi ett längre stopp vid Desfiladero de Despenaperros ca 16 mil norr om Granada, ett tall - och granskogsbeklätt bergspass med inslag av enstaka ekar. Här kunde vi notera bla en grågäms, fem blåskator, flera sjungande trädgårdsträdskrypare, minst fem rödstrupiga sångare samt första polyglottsångaren.

Vi övernattade i Navacerrada och gjorde en uppdelad kvällstur i samhällets omgivning. Nya resarter blev en överflygande dvärgörn, sjungande svarthättor och trädgårdssångare, bergsångare (minst 3 ex), en sjungande gylling och innan läggdags visslade Mikael igång tre olika dvärguvar.

Puerto de Navacerrada

Området är mest känt för att den på sjuttioalet aktive alpina skidåkaren Fernando Ochoa har skidverksamhet här. För oss skoffare var det främst förekomsten av citronsiskor som utgjorde lockelsen här. Dessutom kan man ju inte åka skidor på sommaren heller. Vi var som vanligt uppe och väckte tuppen och åt stående frukost i fält med bussen som matbord. Morgonens första art blev sjungande svartmes och snart drog tallskogens alla häckare igång sina aktiviteter. Absolut vrålvanligast var järnsparv. Överallt körde de på med sina lite ostrukturerade silvertoner. God tvåa var bofink. Givetvis fick vi se flera citronsiskor också. Sammanlagt under morgonen ett 30-tal som sökte föda i små flockar, precis som gråsiskor i svenska fjällbjörkskogen. Flera gökar ropade liksom ringduvor. En ensam brandkronad kungsfågel sjöng till och från, och från de lite mer öppna markerna sågs och hördes flera klippsparvar. De öppnare områdena bestod av besvärligt täta tamarisker (ungefär som svårforcerad vide i fjällvärlden) och det var mer än en gång vi såg Tommie stå på huvudet mitt i spenaten. Innan vi gick upp på de mer gräsbevuxna sluttningarna passerade en flock om 20 mindre korsnäbbar.

Väl ovanför trädgränsen fortsatte järnsparvarna att dominera men även nya arter strömmade till i reslistan. De första provencesångarna sågs och de lät precis som den i Vombs fure. Flera stentrastar sjöng och här hörde vi även resans enda sånglärka. Värmen tilltog vilket gynnade rovfågelsspaningen. En grågäms och flera gåsgäms syntes då och då. Vid ett tillfälle kom även en ensam hökörn glidande. Hettan var nu påtaglig så vi tog "siesta", d v s vi gjorde dagens transportsträcka. Eftersom vi hade air condition i bussen passade vi alltid på att göra dagens långa förflyttning under de heta och fågeldöda timmarna och det fanns ju alltid möjligheten att upptäcka något längs med vägen.

Dagens etappmål var Trujillo i Extremadura men innan vi kom dit skulle vi kolla upp en lokal för svartvingad glada. Vi kom nu att färdas i kohägrarnas rike, 100-tals vallade runt tillsammans med boskapen på betesmarkerna. På gränsen mot Extremadura gjorde vi vårt span efter svartvingad glada men kom inte närmre än att vi träffade en belgare som sett åtta stycken morgonen före. Eller hade han sett dem klockan åtta på morgonen, ja vi talade defenitvt inte samma språk så vi lämnade varandra som frågetecken. Området hyste dock mängder med biätare och blåskator och vid ett stopp stöttes två minervaugglor upp. Gås - och grågämarna patrullerade ständigt i luften på jakt efter boskapskadaver och sammanlagt 20 brunglador sågs. Vi drog vidare till Trujillo där vi hittade resans bästa restaurangplats. 100-tals med rödfalkar kretsade över oss i en medeltida stadsmiljö och när den stora kyrkklockan slog nio lyfte alla vita storkar från sin bon. Det var rena kolonin runt torget där vi satt och åt. Maten var väl ingen sensation men Tommie och Lennart blev mycket överraskade när de till efterrätt beställde in mazariner och fick varsitt handbollsstort Golden Deliciousäpple ("manzana"). Innan läggdags åkte vi en sväng och fick höra en rödhalsad nattskärna samt tre dvärguvar.

Området Trujillo-Caceres-Monfrague

I detta område stannade vi två dagar och det var kanske resans höjdpunkt. Fantastiskt fågelrikt. Storkar, rovfåglar, trappar, flyghöns, skatgökar, praktfåglar och spanska sparvar. Allt i en enda härlig orede.

Vi började vid Belen, några kilometer öster om Trujillo. Området dominerades av en gammal fin kulturbygd med stora arealer betesmark. Oändliga stenmurar vindlade genom landskapet. Direkt vi steg ur bussen visade sig den första småtrappen, en spelande hane på nära håll. Vi hörde det knorrande lätet mycket bra. Några små stenlador blev våra kompassmärken vid skådandet och på ett av ladtaken satt sex härfåglar samtidigt. Kanske var ladan ett trekrösa för tre pars revir. Ständigt hördes härfåglars po-po-po. Utan förvarning hade vi plötsligt en femton kilo tung stortrappshane flygande tjugo meter ovanför våra huvuden. Inte ett ljud hördes. Vi upptäckte nu att all boskap på fälten inte var boskap. På ett fält gick 41 spelande stortrappar som på håll liknade en flock rådjur. Vi såg ytterligare några individer och kunde under morgonen summera ihop 50 stortrappar och ca 10 småtrappar. Belen ska också vara en "säker" flyghönslokal men vi fick dock aldrig se några. Däremot hörde vi två svartbukiga flyghöns som höll till på marken.

Mätta på trappar och kohägrar drog vi västerut och färdades under resten av förmiddagen genom ett kuperat grässtappslandskap med utspridda buskage och korkekar. Här och var låg bondgårdar med omgivande eucalyptusträd vilka ibland innehöll en koloni spanska sparvar. Fälten var förmodligen rika på smådäggdjur och reptiler för vi såg mer än 20 ängshökar (varav en melanistisk hona, rasande grann) och resans första ormörn. Tydligt var området även optimalt för skatgök då vi kunde räkna in 10 stycken på en kort sträcka. I skyn hängde kalenderlärkor och vid ett vattenhål stod över 100 kohägrar och vi hade turen att få se två svartbukiga flyghöns som kom för att dricka. Turturdvor kurrade här och var. Vi körde ett stycke, stannade för skådning och fotografering, och körde vidare. Så höll vi på till lunchdags då vi hade kommit till en tipsad lokal för svartvingad glada. Så fort tubarna var uppställda hittade vi tre stycken svartvingade glador som cirklade allt högre i skyn innan de

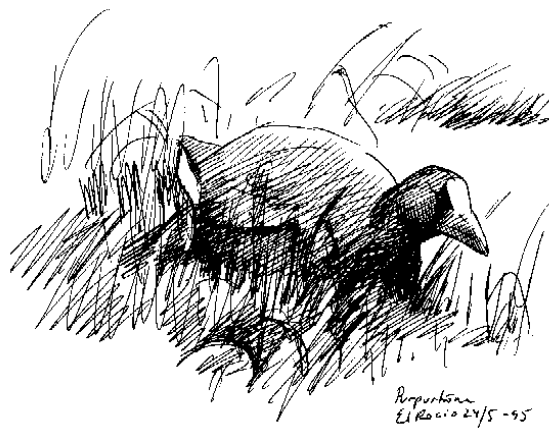
försvann i värmedallret. Vilket flyt, enligt den tyske tipsaren var det bara en observation i hela området från i år.

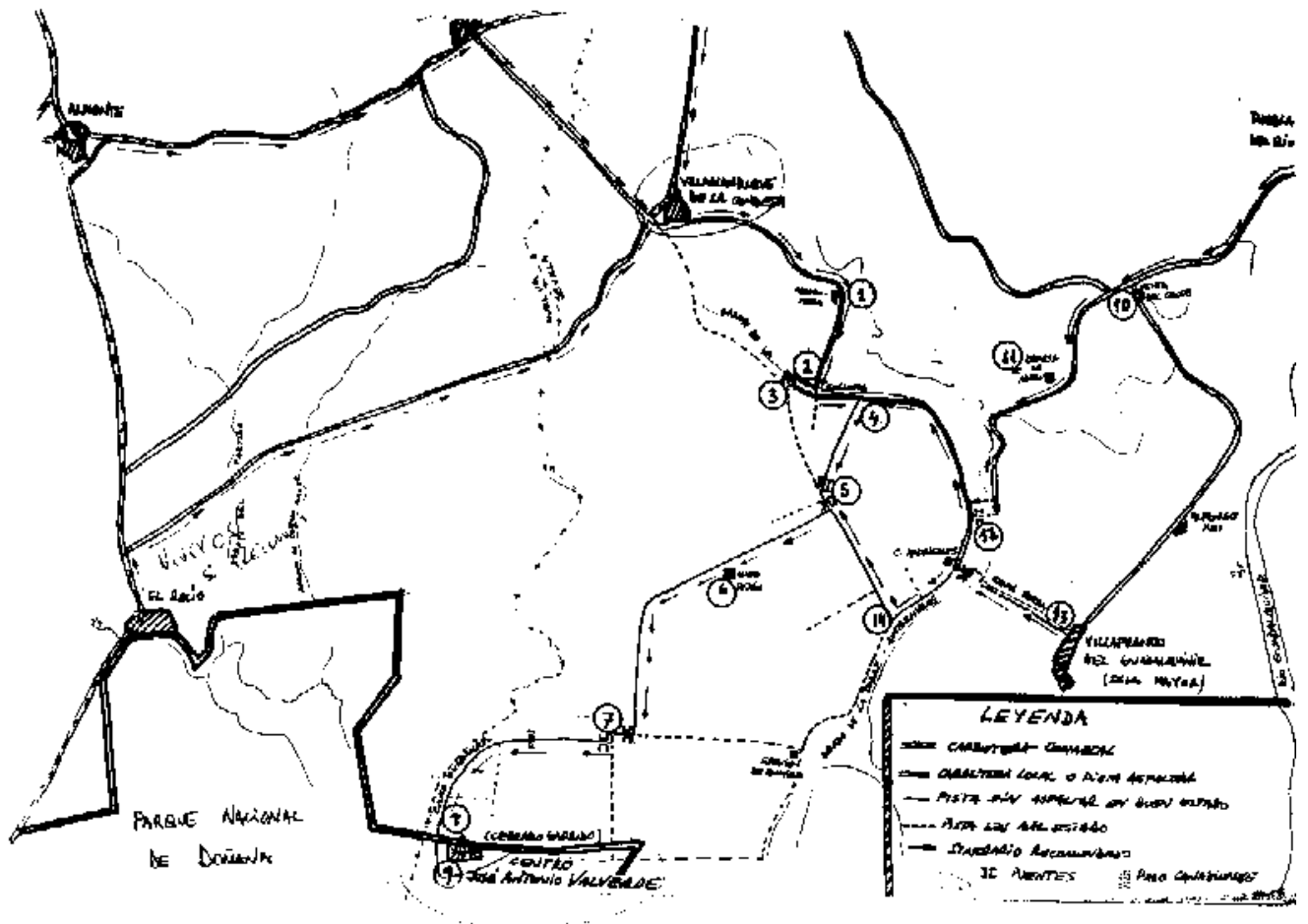
Lunchens intog vi tillsammans med Ferdinands kompisar under korkekarna. Dock inte Tommie som gav sina lunchmackor till blåskatorna. Allt för fotokonsten. Eftermiddagen och kvällen ägnade vi åt Nationalparken Monfragüe som bl a hyser en rejäl koloni gåsgamar, ett par svarta storkar och flera par kejsarörn (vi såg dock bara en fågel på lite håll). Andra arter vi stötte på var bl a tio blåtrastar, gärdsmygar, flera provence - och röststrupiga sångare och fem klippsparvar. Dessutom tre nötskrikor vilka blev de enda vi såg på resan.

Coto Doñana

Ny dag och lång färd ned till El Rocio och Coto Donana. Vi inledde dock morgonen med ett chansartat stopp där vi såg de svartvingade gladorna dagen innan. Grabbarna tubskådade medan Sigrid (gruppens enda dam) gick åt sitt håll. Det gjorde hon rätt i. Hon hittade fem svartvingade glador som satt och trängdes i en torr trädtopp. Peters ritstift smälte av upplevelsen. Det verkade vara en familj eftersom minst två av fåglarna visade upp karaktärer för årsungar vilket verkade rimligt då arten inleder häckningen redan i februari månad. Färden gick vidare mot söder och när vi närmade oss sydkusten klättrade vi över Sierra Morena. Sydslutningen var hårt präglad av ett intensivt skogsbruk medan nordsidan hyste frodiga korkeksskogar.

Följande två dagar ägnade vi åt Coto Donana och Guadalquivir. Eftersom detta var de första riktiga våtmarkerna vi besökte blev artsammansättningen helt ny. Purpurhöns spankulerade omkring i blötan och ett 50-tal skedstorkar födosökte. Tillsammans med sex sothöns låg en kamsothöna med extremt små röda knoppar på pannan (de syntes inte, eller gjorde de det?). Kristi himmelsfärddagen ägnade vi åt en heldagstur runt i nationalparken Coto Donana. Morgonen inleddes vid El Rocio där vi såg ungefär detsamma som kvällen innan. Nytt blev dock fyra bronsibisar, några natthägrar och två skäggtärnor. Därefter körde vi till centrala delarna av parken. Vi blev snabbt varse om att hela området var extremt torrt och flera av de "säkra" marmorandslokalerna var helt uttorkade. Vi färdades på vägarna som löpte längs med salindammar och stannade ofta för att spana av kanaler och diken. Vid ett av stoppen stöttes en koloni om ca 50 vadarsvalor. Purpurhäger och skedstork var dagens vanligaste häger/storkfåglar. 50 respektive 150 vardera. Vid Centro Cerrado Garrido, ett förnämligt informationscentra mitt inne i Coto Donana, dessutom med fik, hade man pumpat in vatten så här var det enda stället vi kunde se några andfloccar. Vi räknade in 131 rödhuvade dykänder som trängdes med många sothöns och brunänder. Även enstaka årtor och skedänder sågs. I vadarväg fanns här bl a ca 200 skärfläckor 100 större strandpipare, lika många svartbenta, 110 kustpipare, tre röda kustsnäppor samt ett tiotal ännu rödare spovsnäppor. På det hela taget kändes dock Coto Donana lite svårtillgängligt och nu dessutom ovanligt torrt.

How does one reach the J.A. Valverde Centre?

From Villamanrique de la Condesa (approx. 30 km): (1) exit the town, direction Algodonera, keeping to the asphalted road. (2) If it has not rained, it will be possible to cross the stream by car, otherwise, turn right (3) to cross the bridge which appears to your left and follow the track around to the left. From this point you will need to take the third gravel track on your right, indicated by a small sign (4) marked "Centro Cerrado Garrido". This track will lead to (5) a bridge, once across, turn left and cross the next bridge you come to on the right. Continue along the track, passing close to a large building (6) with the inscription "Hato Ratón". As you approach the end of the track, (7) take the bridge to the right and turn left. Follow the road along, cross a further bridge on your right (8) and at end of this track take a final left to the Centre (9).

From Puebla del Río (approx. 60 km): exit the town, direction (10) Venta del Cruce and continue past (11) Dehesa de Abajo right to the end of an asphalted track. (12) Cross the canal to join a rough track, passable if free of water, and turn right onto a further track indicated on the map as "arroyo de la Cigüeña". From here, pick up the final directions as if coming from Villamanrique de la Condesa, starting at point (4).

From Villafranco del Guadalquivir (Isla Mayor) (approx. 30 km): coming from Puebla del Río or Alfonso XII, enter the town and keep to the main street until you have crossed the second bridge where you should take the small gravel track to your immediate right (13). This track runs parallel with the canal Riera. You will note that the condition of the track is poor but if it has not rained is passable. Once you have swept around to the right of a small building, cross the bridge on your right, continuing until you come to another building with the inscription "Cortijo de los Madrigales" where you should turn left and then a further right at the next access (14). From here, pick up the final directions as if coming from Villamanrique de la Condesa, starting at point (5).

Guadalquivir - Tarifa

Bilskådandet fortsatte och vi följde Guadalquivir till dess utlopp. Körde några mil, stannade för skådning, körde igen o s v. Vid ett stopp såg vi ett 30-tal sandtärnor, 12 skäggtärnor och två vitbukiga flyghöns. Andra stopp gav bl a en ljunpipare (!), 100 kustpipare, ca 150 vadaresvalor, två svarttärnor, en kungsfiskare, gulärta var allmän, flera sjungande trastsångare men tyvärr ingen marmorand. Just innan flodmynningen stannade vi i La Algaida och ett nyöppnat reservat där. En damm typ kalkbrottsdamm hade vattenfyllts och hyste hela 116 smådoppingar, 50 brunänder och ett 20-tal kopparänder. Tommie fortsatte envist att mata blåskator.

Framme i Tarifa blev det havsfågelskådning. Under en "kort" timme såg vi ca 10 gulnäbbade liror, ca 50 medelhavsliror, 15 havssulor, 1 storskarv, medelhavsgråtruten var givetvis allmän och som bonus passerade tre lunnefåglar förbi. Onekligen en märklig känsla att använda en annan världsdel som riktmärke när man skulle ange position på fåglarna. Det kunde låta i stil med "Till vänster om den vita mosken". Vi avslutade kvällen med italiensk mat - pizza. Maten var okey och glöggen (?), eller var det rödvin, fick oss att tänka på svalare årstider.

Syd kustens inland

Lördag igen, så Hans, resans lördagsdeltagare, dök upp igen. Dagens väg var enligt kartan markerad med "Recorrido pintoresco" vilket ungefär kan översättas med turistväg. D v s vacker utsikt. Det var det verkligen. Hökörnarna gled längs bergssidorna och från de frodiga korkeksskogarna genljudd gyllingsång och bergssångarnas skyttlande. Även en perfekt miljö för stenknäckar. Frågan är om inte svarthätta var dagens vanligaste art. De flöjtade överallt. Sparvhök, duvhök och fältpiplärka blev nya på reslistan och totalt fem pilgrimsfalkar sågs under dagen, därav flera årsungar. I Grazalema häckade klippsvala, svart stenskvätta och alptråka i samma kikarbild. Kvällen ägnades åt resans bästa restaurang och Klas var tvungen att provskära sin biff innan personalen var nöjda. Klas var dock inte nöjd utan skickade ut köttet för vidare stekning.

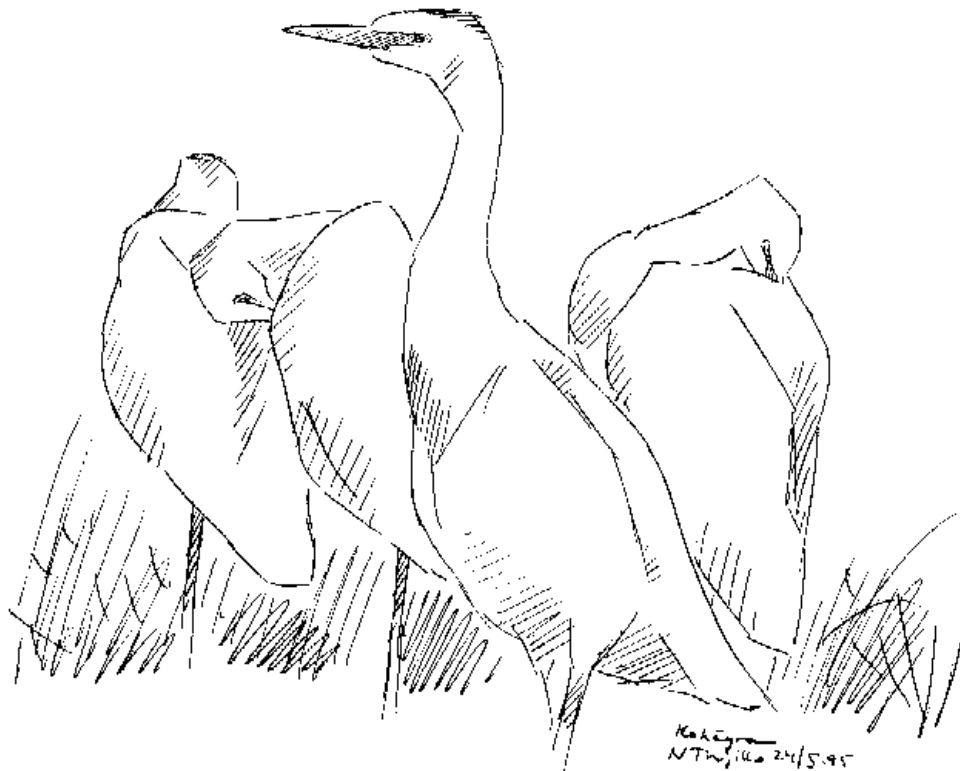
Följande dag fortsatte vår färd genom det kuperade landskapet. Rödstrupig sångare var tidvis mycket vanlig och den europeiska rasen av nötväcka sågs i flera exemplar. Strax innan Ronda så hittade vi äntligen kafferseglaren, dessutom i två exemplar. Alla fick se dem och som pricken över i:et hittade vi en km senare en mycket fin tapasrestaurang. Några öl och tapastallrikar senare rullade vi vidare mot Malaga.

Så här i slutet av resan började Mikael få svårt att peppa oss övriga och först vid mynningen av Rio Guadalhorce, nära Malaga, tände vi till. En svart häger flög runt med ett 15-tal silkeshägrar. Efter noggrann granskning kunde den bestämmas till mörk fas av silkeshäger, extremt sällsynt i Västpalearktis. Det hade faktiskt varit troligare att se en mörk revhäger men då hade den allt fått ha en kraftigare näbb. Vi avrundade med 13 subadults svarthuvade måsar.

Avslutningsvis måste nämnas Mikael Jonassohns mycket ambitiösa arbete inför resan och vi kunde inte märka minsta tendens till mattning under resans gång. Alla fick se allt och dessutom mycket bra. Vi såg inalles 195 arter och då är munkparakiterna i Malaga oräknade.

Artlista

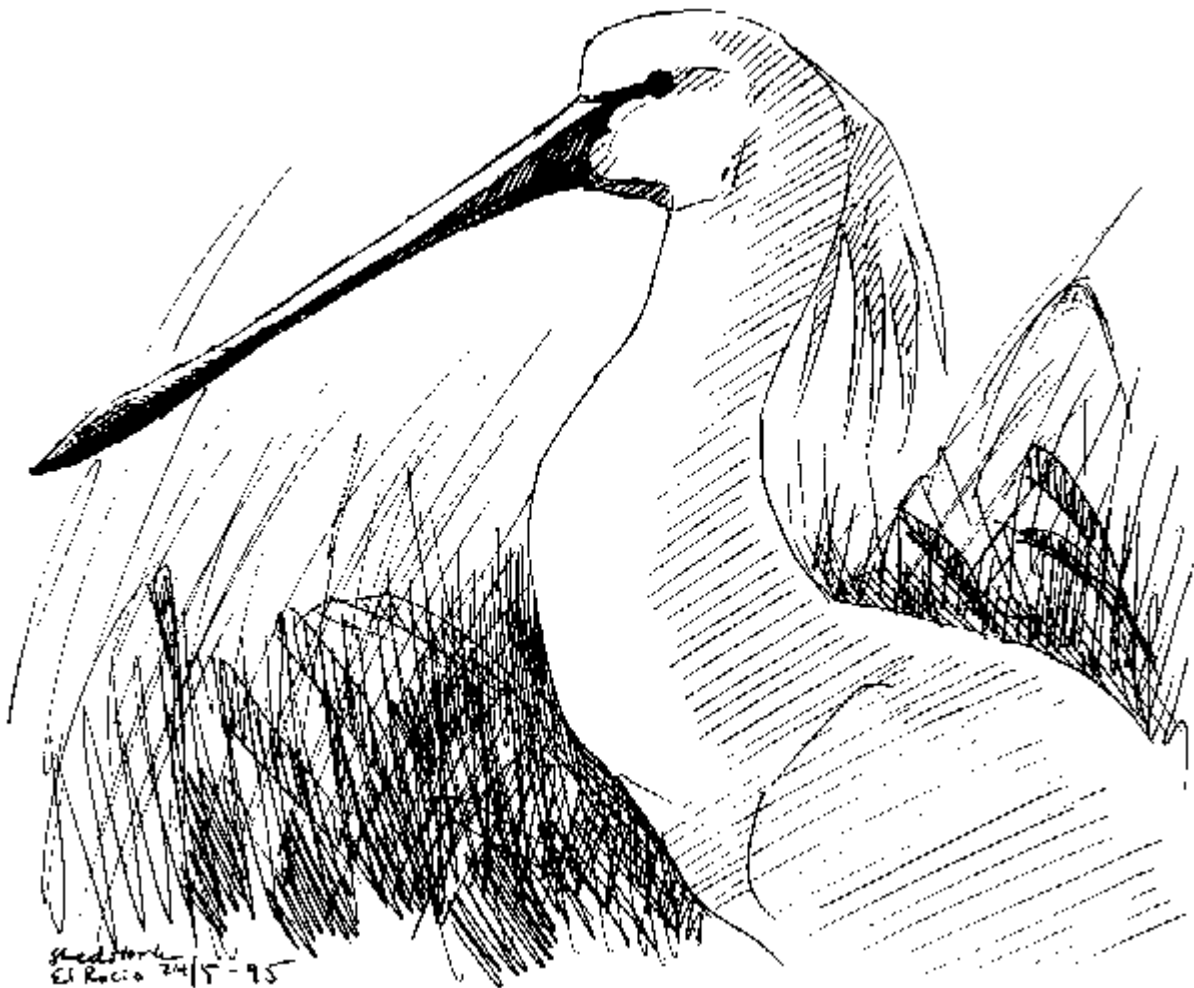
1. **SMÅDOPPING** *Tachybaptus ruficollis* - några ex Albufera de Adra 19/5, 15-20 ex Cañada de Las Norias 20/5, 1 ex Belen 23/5, noterad här och var i småvatten i Extremaduras & Andalusien 24-26/5, 116 ex Laguna de Tarelo 26/5 samt 1 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
2. **SKÄGGDOPPING** *Podiceps cristatus* - 2 ex Albufera de Adra 19/5, 15 ex Navacerrada 21/5 och 5 ex Laguna de Tarelo 26/5.
3. **SVARTHALSAD DOPPING** *Podiceps nigricollis* - 4 ex Cañada de Las Norias 20/5 och 3 ex Laguna de Tarelo 26/5.
4. **GULNÄBBAD LIRA** *Calonectris diomedea* - 10 ex Tarifa 26/5.
5. **MEDELHAVSLIRA** *Puffinus yelkouan* - ca 50 ex Tarifa 26/5.
6. **HAVSSULA** *Sula bassana* - 15 ex Tarifa 26/5.
7. **STORSKARV** *Phalacrocorax carbo* - 1 ex Tarifa 26/5.
8. **DVÄRGRÖRDROM** *Ixobrychus minutus* - 1 ex hane Albufera de Adra 19/5, 1 ex hane S Villafranco del Guadalquivir 25/5, 1 ex 2K hane Brazo del Este, Ö Guadalquivir 26/5 och 1 ex hane Rio Guadalhorce mynning 28/5.
9. **NATTHÄGER** *Nycticorax nycticorax* - 5 ex vid bron El Rocio 25/5 och 5 ex Ö Guadalquivir 26/5.
10. **RALLHÄGER** *Ardeola ralloides* - 5 ex Albufera de Adra 19/5 och 4-5 ex El Rocio 24-25/5.
11. **KOHÄGER** *Bubulcus ibis* - allmän, stundom 100-tals i öppna slättområden i Extremaduras och Andalusien 22-26/5 samt 28/5.

12. **SILKESHÄGER** *Egretta garzetta* - 5 ex El Rocio 24/5, 20 ex runt Coto Doñana 25/5, 10 ex Ö Guadalquivir 26/5 samt 15 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.

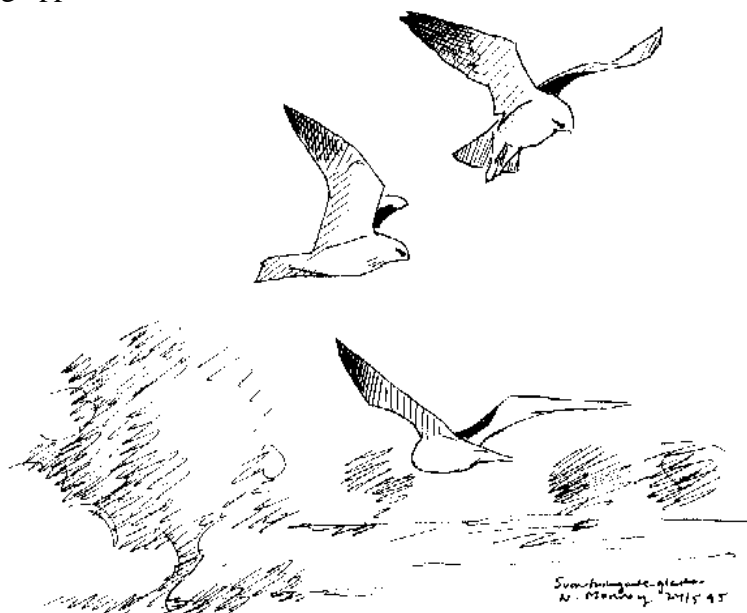
SILKESHÄGER/REvhÄGER *Egretta garzetta/gularis* - 1 ex grå fas (troligen silkeshäger) Rio Guadalhorce mynning 28/5. Fågeln var i stort sett jämnt askgrå så när som på vita markeringar runt näbbasen. Foten var gul men tarsen var mörk. Vi såg fågeln flygande på långt håll vid flera tillfällen. Den mörka hägern skrämde upp änder - uppfattade de den som rovfågel? Avståndet gav risiga detaljjobbar, men Göran Pettersson såg att fågeln hade en relativt smal näbbas, vilket skulle peka mot silkeshäger. Både revhäger och mörk fas silkeshäger är mycket sällsynta i området. Det är intressant att 1 ex mörk fas revhäger observerades på östkusten vid Albufera de Valencia 6/5 (Birding World (nr 5) vol. 8, 1995, s. 177).

13. **GRÅHÄGER** *Ardea cinerea* - 1 ex Peñafalconklippan 23/5, enstaka ex längs vägen 24/5 samt 20-30 ex i våtmarkerna runt Guadalquivir-floden 25-26/5.
14. **PURPURHÄGER** *Ardea purpurea* - ett 50-tal (!) ex i kanalerna Las Marismas 25/5 samt 5 ex Brazo del Este, Ö Guadalquivir 26/5.
15. **SVART STORK** *Ciconia nigra* - 2 ex längs vägen mot Trujillo 22/5, 3 ex Monfragüe 23/5 och 1 ex V Trujillo 24/5.
16. **VIT STORK** *Ciconia ciconia* - observerades allmänt i öppna slättområden 22-28/5.
17. **BRONSIBIS** *Plegadis falcinellus* - 1 ex El Rocio 24/5 och 5 ex El Rocio 25/5.
18. **SKEDSTORK** *Platalea leucorodia* - ca 50 ex El Rocio 24-25/5 och ca 150 ex Las Marismas 25/5.

19. **FLAMINGO** *Phoenicopterus ruber* - 450 ex Cabo de Gata 20/5 och 10 ex Roquetas-salinerna.
20. **KNÖLSVAN** *Cygnus olor* - 5 ad. + 4 pull Roquetas-salinerna 20/5.

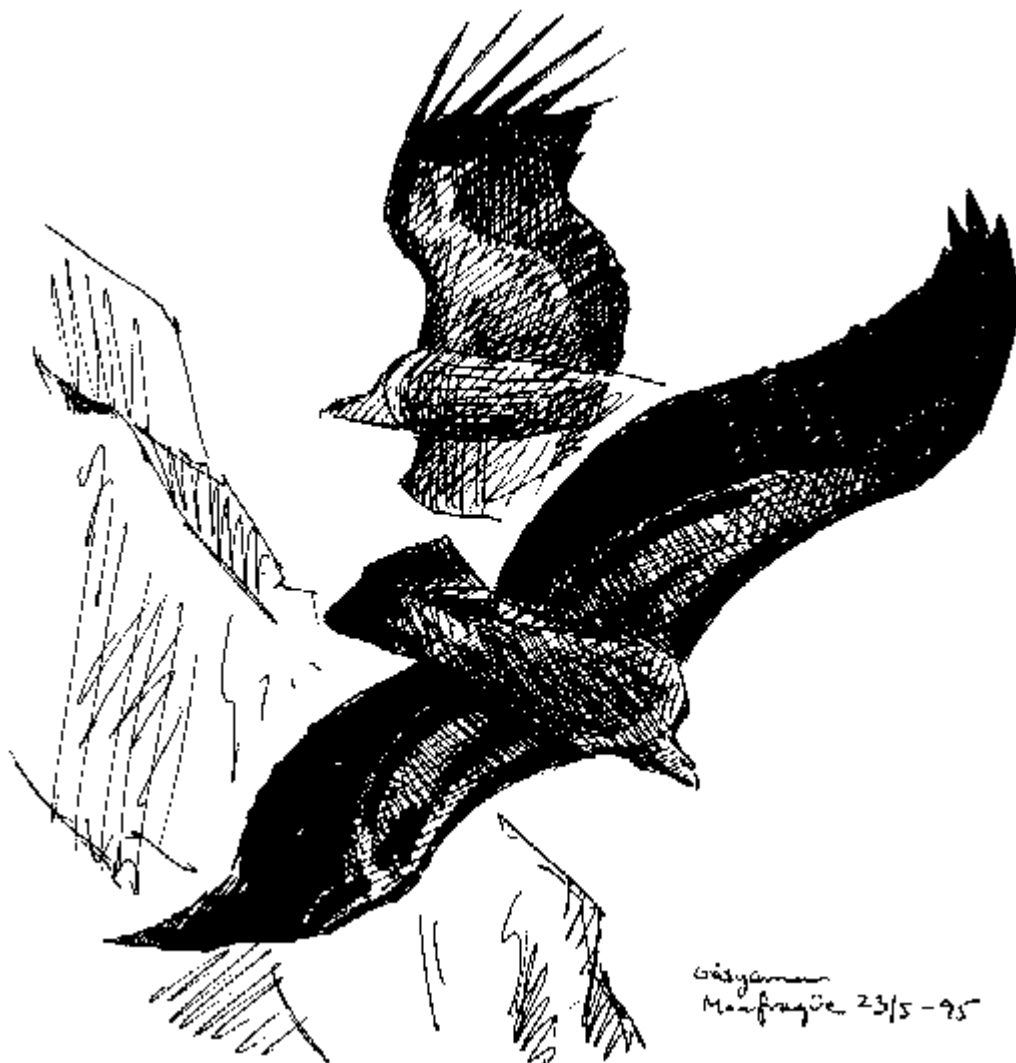
21. **GRÅGÅS** *Anser anser* - 1 ex Roquetas-salinerna 20/5.
22. **GRAVAND** *Tadorna tadorna* - 1 ex Roquetas-salinerna 20/5.
23. **BLÄSAND** *Anas penelope* - 3 ex El Rocio 24/5 och 5 ex El Rocio 25/5.
24. **SNATTERAND** *Anas strepera* - enstaka ex El Rocio 24/5 och 20 ex El Rocio och Las Marismas 25/5.
25. **GRÄSAND** *Anas platyrhynchos* - enstaka observerade varje dag i låglandsområdet.
26. **STJÄRTAND** *Anas acuta* - 3 ex Las Marismas 25/5.
27. **ÅRTA** *Anas querquedula* - 1 ex hane El Rocio 24-25/5.
28. **SKEDAND** *Anas clypeata* - 2 ex El Rocio 24/5, 5 ex Las Marismas 25/5 och 1 ex Ö Guadalquivir 26/5.
29. **RÖDHUVAD DYKAND** *Netta rufina* - 5 ex hane och 1 ex hona Cañada de Las Norias 20/5, 20 ex El Rocio 24-25/5. 131 ex Las Marismas 25/5 och 15 ex Laguna de Tarelo 26/5.
30. **BRUNAND** *Aythya ferina* - 10 ex Albufera de Adra 24/5, tämligen allmän i smådammar runt Almería 20/5 och runt El Rocío, Ö Guadalquivir och vid Brazo del Este, Ö Guadalquivir 24-26/5. Hela 148 ex räknades in i dammen vid Las Marismas 25/5.
31. **VIGG** *Aythya fuligula* - 1 hane Brazo del Este, Ö Guadalquivir 26/5.
32. **KOPPARAND** *Oxyura leucocephala* - 87 ex Albufera de Adra 19/5, 5 ex Cañada de Las Norias 20/5, 20 ex Brazo del Este, Ö Guadalquivir 26/5 och 1 hane Rio Guadalhorce mynning 28/5.
33. **BIVRÅK** *Pernis apivorus* - 1 ad hona Roquetas-salinerna 20/5 och 1 ex Despeñaperros 21/5.
34. **SVARTVINGAD GLADA** *Elanus caeruleus* - 3 ex 23/5, 5 ex 24/5 (även 26/5 enl. Hans Jörnvall) ca 4 km NNÖ Monroy, ca 20 km VSV Torrejón el Rubio längs väg CC 912 (SV Monfragüe nationalpark). Flera av fåglarna var årsungar. De höll till söder om väg CC 912 (strax SÖ om en liten pinjedunge med storkbon som vägen passerar genom) i ett savannartat landskap, där de stundom jagade men oftast satt i de spretiga och torra pinnar som utgjorde toppen på några träd. Fåglarna var mycket lättobserverade på morgonen och erbjöd största njutning för gruppen!

35. **BRUN GLADA** *Milvus migrans* - mer eller mindre allmän 22-27/5

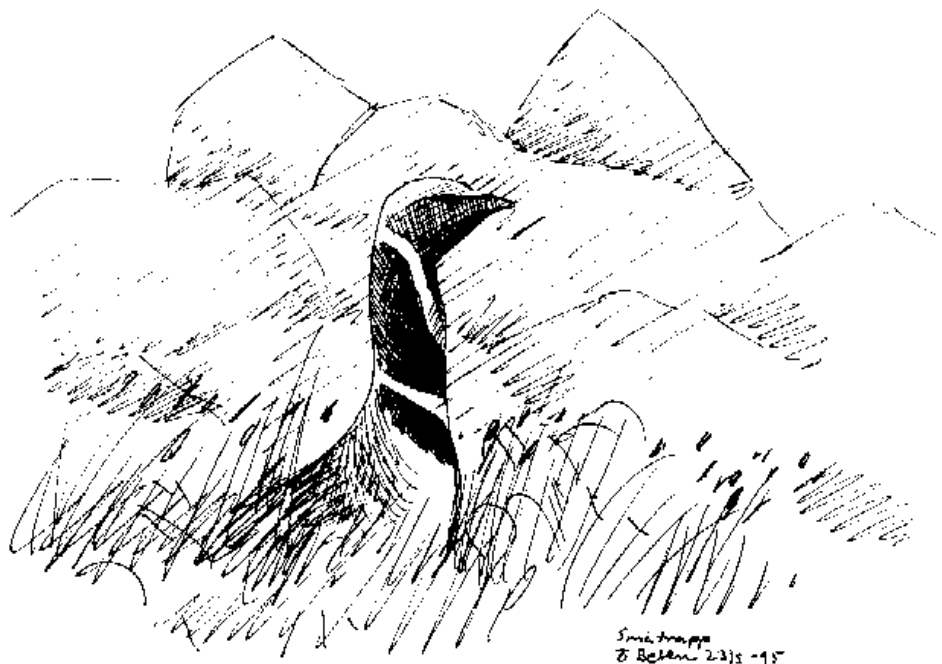

36. **GLADA** *Milvus milvus* - enstaka fåglar observerade runt Monfragüe/Trujillo och runt Coto Donana 23-25/5.
37. **SMUTSGAM** *Neophron percnopterus* - 5 ex 23/5 och 1 ex 24/5 runt Monfragüe/Trujillo.
38. **GÅSGAM** *Gyps fulvus* - 5 ex N Oropesa (106 km NV Trujillo längs väg NV E 90) 22/5, ca 100 ex 23/5 och ca 100 ex 24/5 runt Monfragüe/Trujillo, ca 30 ex Las Marismas 25/5, 3 ex på väg mot Tarifa 26/6, 45 ex längs vägen mellan Tarifa-Grazalema 27/5 och 10 ex runt Grazalema 28/5.

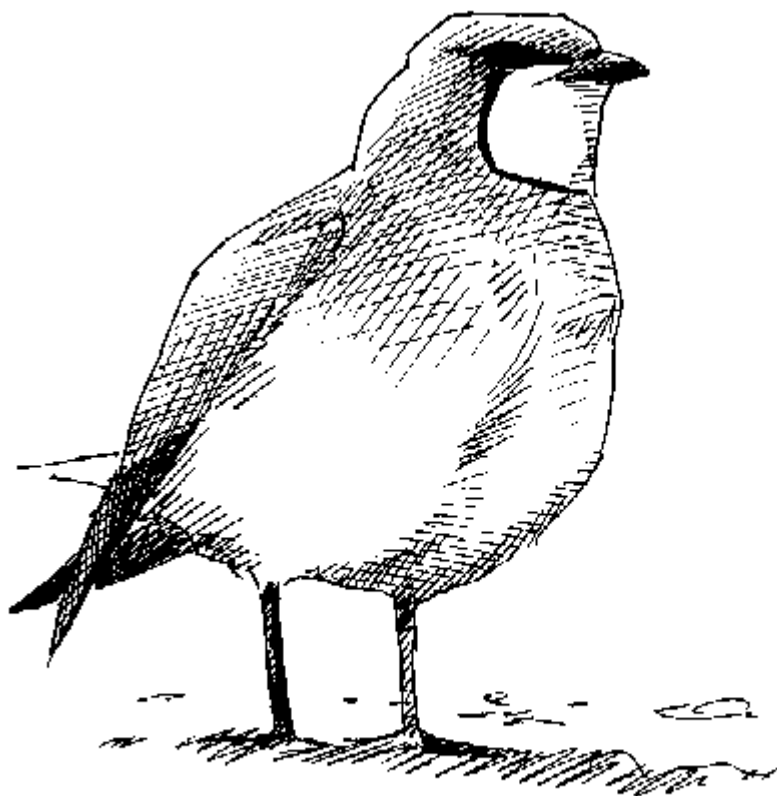

39. **GRÅGAM** *Aegypius monachus* - 1 ex Despeñaperros 21/5, 3 ex Puerto de Navacerrada 22/5, + 2 ex N Oropesa (106 km NV Trujillo längs väg NV E 90) 22/5, 10 ex 23/5 och 10 ex 24/5 runt Monfragüe/Trujillo och 1 ex Coto Donana 25/5.
40. **ORMÖRN** *Circaetus gallicus* - 1 ex 23/5 och 1 ex 24/5 runt Monfragüe/Trujillo, 3 ex Bolonia 26/5, 3 ex längs vägen mellan Tarifa-Grazalema 27/5 och 1 ex vid Grazalema 28/5.
41. **BRUN KÄRRHÖK** *Circus aeruginosus* - 1 hona utmed vägen Almería - Madrid 21/5, enstaka fåglar noterade 23-25/5 runt Monfragüe/Trujillo och Coto Donana samt 1 ex på väg mot Tarifa 26/5.
42. **ÄNGSHÖK** *Circus pygargus* - ca 20 ex 23/5 och ca 10 ex 24/5 NV Trujillo samt 1 hane V Jerez 26/5.
43. **DUVHÖK** *Accipiter gentilis* - 1 ex Puerto de Ojén (N Tarifa) 27/5.
44. **SPARVHÖK** *Accipiter nisus* - 3 ex längs vägen mellan Tarifa-Grazalema 27/5.

45. **ORMVRÅK** *Buteo buteo* - så gott som dagligen noterades 5-10 ex under resan.
46. **KEJSARÖRN** *Aquila heliaca* - 1 ex utkikspunkten (Mirador de la Bascula) norr om Rio Tajo i Monfragüe nationalpark 23/5 (d.v.s. häckområdet dit man åker för att ha god chans att se arten).
KUNGSÖRN/KEJSARÖRN *Aquila chrysaetos/heliaca* - en sannolik kejsarörn N Oropesa (106 km NV Trujillo längs väg NV E 90) 22/5 samt en obestämmd kugs-/kejsarörn vid utkikspunkten (Mirador de la Bascula) norr om Rio Tajo i Monfragüe nationalpark 23/5.
47. **DVÄRGÖRN** *Hieraaetus pennatus* - några ex dagligen 21-27/5, totalt ca 30 ex.
48. **HÖKÖRN** *Hieraaetus fasciatus* - 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5, och 3 ex längs vägen mellan Tarifa-Grazalema 27/5.
49. **RÖDFALK** *Falco naumanni* - ett hundratal fåglar över och runt Trujillo 22-23/5, för övrigt enstaka observationer på landsbygden utanför Trujillo.
50. **TORNFALK** *Falco tinnunculus* - enstaka ex noterades dagligen under resan.
51. **LÄRKFALK** *Falco subbuteo* - 1 ex El Rocio 25/5.
52. **PILGRIMSFALK** *Falco peregrinus* - 1 ex längs vägen Malaga - Almería 19/5, 1 ex NV Trujillo 23/5 och 5 ex utmed vägen Tarifa - Grazalema 27/5.
53. **RÖDHÖNA** *Alectoris rufa* - enstaka ex nästan dagligen under resan.
54. **VATTENRALL** *Rallus aquaticus* - 3 ex informationsdammarna El Rocio 25/5.
55. **RÖRHÖNA** *Gallinula chloropus* - enstaka ex nästan dagligen under resan.
56. **PURPURHÖNA** *Porphyrio porphyrio* - 3 ex El Rocio 24/5, 15 ex El Rocio och Las Marismas 25/5 samt 5 ex Ö Guadalquivir 26/5.
57. **SOTHÖNA** *Fulica atra* - allmän i smådammar runt Almería 19-20/5, ett 100-tal i Coto Donana 24-25/5, 100 ex vid Rio Guadalhorce mynning 28/5, för övrigt enstaka ex nästan dagligen under resten av resan.
58. **KAMSOTHÖNA** *Fulica cristata* - 1 ex med mycket svaga röda pannknoppar i El Rocio 24/5.
59. **SMÅTRAPP** *Tetrax tetrax* - 10 ex Belen 23/5.

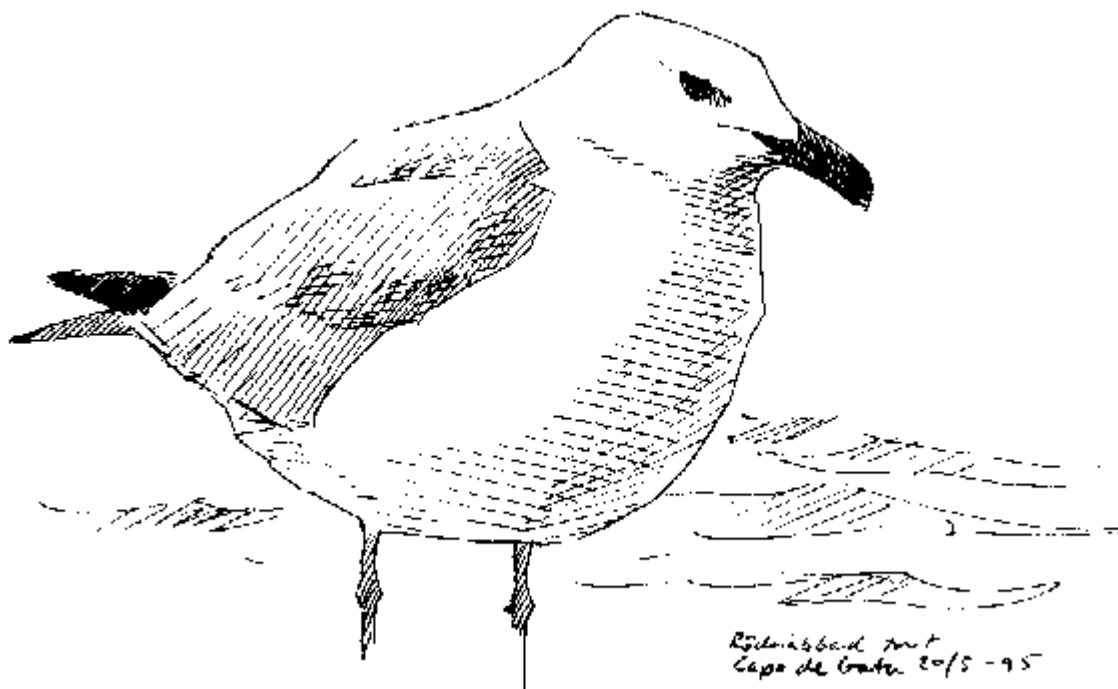
59. **STORTRAPP** *Otis tarda* - ca 50 ex Belen 23/5.
60. **STYLTÖPARE** *Himantopus himantopus* - mer eller mindre allmän i våtmarksområden under resan.
61. **SKÄRFLÄCKA** *Recurvirostra avosetta* - mer eller mindre allmän i våtmarksområden runt Almería och Coto Donana. Maxnotering var 200 ex i Coto Donana 25/5.
62. **TJOCKFOT** *Burhinus oedicnemus* - ca 20 spelande ex hörda under sennatten runt Cuevas de los Medinas och Cabo de Gata 20/5, 3 ex sedda vid Cabo de Gata 20/5, flera spelande ex hörda under sennatten runt Las Amoladeras 21/5 samt några ex hörda i Extremaduras 23-24/5.
63. **VADARSVALA** *Glareola pratincola* - 1-2 ex Roquetas-salinerna 20/5, ca 20 ex 24/5 och ca 100 ex 25/5 i Coto Donana samt ca 150 ex Ö Guadalquivir 26/5.

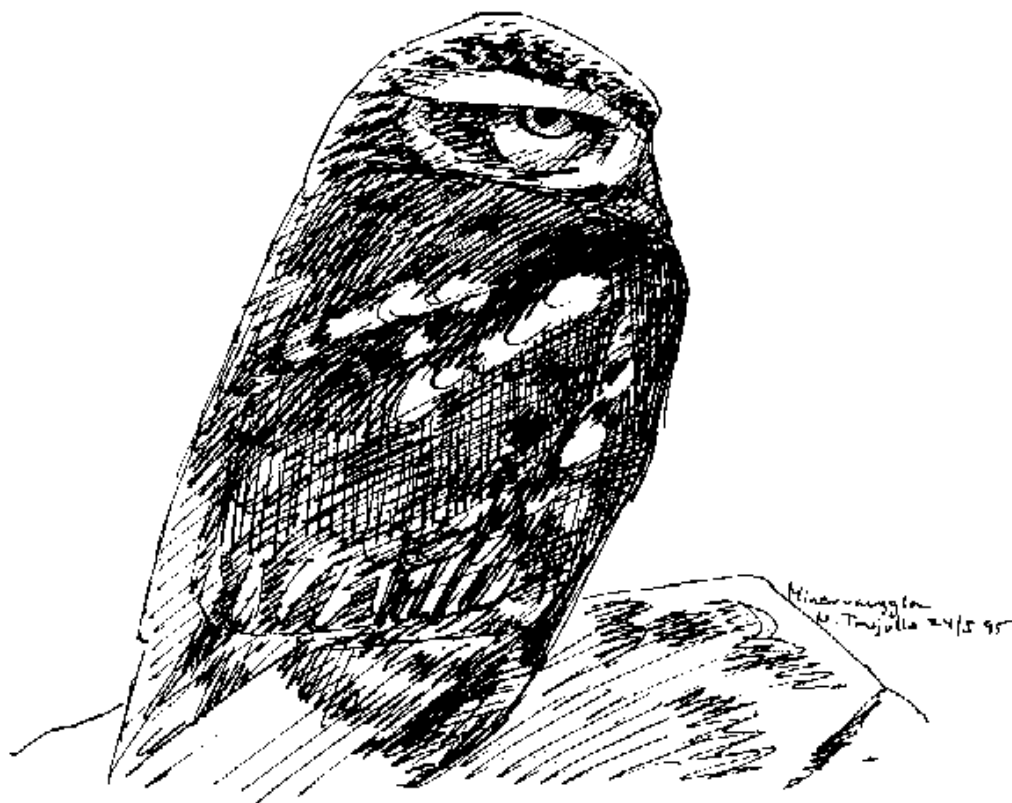
Vadarsvala
Ö Guadalquivir 26/5 - 95

64. **MINDRE STRANDPIPARE** *Charadrius dubius* - 3 ex Cañada de Las Norias 20/5, 3 ex nere på stranden vid dammen, Navacerrada 21/5, 1 ex Las Marismas 25/5 och 1 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
65. **STÖRRE STRANDPIPARE** *Charadrius hiaticula* - ca 40 ex vid dammar runt Almería 20/5, ca 20 ex vid El Rocio 24/5, ca 100 ex i Coto Donana 25/5, ca 50 ex Ö Guadalquivir 26/5 och 1 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
66. **SVARTBENT STRANDPIPARE** *Charadrius alexandrinus* - ca 45 ex vid dammar runt Almería 20/5, enstaka ex vid El Rocio 24/5, ca 100 ex i Coto Donana 25/5, ca 100 ex Ö Guadalquivir 26/5 och 1 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
67. **LJUNGPIPARE** *Pluvialis apricaria* - 1 ex Ö Guadalquivir 26/5.
68. **KUSTPIPARE** *Pluvialis squatarola* - 1 ex Cabo de Gata 20/5, ca 100 ex i Coto Donana 25/5 och ca 110 ex Ö Guadalquivir och Bonanzasalinerna 26/5.

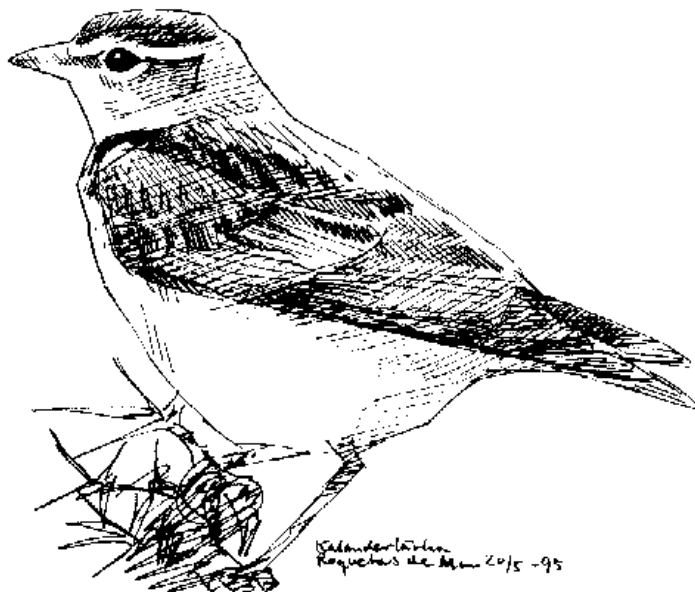
69. **TOFSVIPA** *Vanellus vanellus* - 1 ex El Rocio 24/5, 30 ex Coto Donana 25/5 samt enstaka ex med pull Ö Guadalquivir 26/5.
70. **KUSTSNÄPPA** *Calidris canutus* - 3 ex Coto Donana 25/5 samt 1 ex Ö Guadalquivir 26/5.
71. **SANDLÖPARE** *Calidris alba* - 5 ex Cabo de Gata 20/5.
72. **SPOVSNÄPPA** *Calidris ferruginea* - ca 20 ex Cabo de Gata 20/5 samt ca 10 ex Coto Donana 25/5
73. **KÄRRSNÄPPA** *Calidris alpina* - ca 50 ex Cabo de Gata 20/5, ca 20 ex Coto Donana 25/5 samt enstaka ex Ö Guadalquivir 26/5.
74. **RÖDSPOV** *Limosa limosa* - 12 ex Coto Donana 25/5.
75. **MYRSPOV** *Limosa lapponica* - 1 ex Cabo de Gata 20/5.
76. **RÖDBENA** *Tringa totanus* - 3 ex Cabo de Gata 20/5, enstaka ex El Rocio 24/5, ca 50 ex Coto Donana 25/5 samt enstaka ex Ö Guadalquivir 26/5.
77. **GLUTTSNÄPPA** *Tringa nebularia* - 1 ex El Rocio 24/5 och 1 ex Ö Guadalquivir 26/5.
78. **DRILLSNÄPPA** *Actitis hypoleucos* - 1 ex Cañada de Las Norias 20/5, något ex i CotoDonana 24-25/5 samt 2 ex längs Guadalquivir 26/5.
79. **ROSKARL** *Arenaria interpres* - 1 ex Cabo de Gata 20/5.
80. **SVARTHUVAD MÅS** *Larus melanocephalus* - 13 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
81. **DVÄRGMÅS** *Larus minutus* - 1 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
82. **SKRATTMÅS** *Larus ridibundus* - allmän runt Almería 20/5 samt 10 ex längs Guadalquivir 26/5.
83. **RÖDNÄBBAD TRUT** *Larus audouinii* - 109 ex (nästan enbart adulta fåglar) Cabo de Gata 20/5 och 15 ex (i huvudsak subadulta fåglar) Roquetas-salinerna 20/5.

84. **GULFOTAD GRÅTRUT** *Larus cachinnans* - allmän runt Almería 20/5 och runt Rio Guadalhorce mynning 28/5. Dessutom 20 ex längs Guadalquivir och längs Atlantkusten 26/5.
85. **SANDTÄRNA** *Gelochelidon nilotica* - enstaka ex i såfort vi vistades i lämplig biotop under resan. Toppnotering på ca 50 ex Ö Guadalquivir 26/5.
86. **KENTSK TÄRNA** *Sterna sandvicensis* - ca 20 ex runt Almería 20/5.
87. **SMÅTÄRNA** *Sterna albifrons* - ca 10 ex runt Almería 20/5 och 1 ex Ö Guadalquivir 26/5.
88. **SKÄGGTÄRNA** *Chlidonias hybridus* - 2 ex El Rocio 25/5 och 12 ex Ö Guadalquivir 26/5.
89. **SVARTTÄRNA** *Chlidonias niger* - 2 ex översträckande Sevilla 26/5.
90. **LUNNEFÅGEL** *Fratercula arctica* - 3 ex Tarifa 26/5.
91. **SVARTBUKIG FLYGHÖNA** *Pterocles orientalis* - 2 ex hörda Belen 23/5 och 2 ex drickande vid en liten damm NV Trujillo 23/5.
92. **VITBUKIG FLYGHÖNA** *Pterocles alchata* - 2 ex lyfte från flodstranden vid Guadalquivir 26/5.
93. **TAM-/KLIPPDUVA** *Columba livia* - allmän under resan.
94. **RINGDUVA** *Columba palumbus* - noterad i stort sett dagligen under resan.
95. **TURKDUVA** *Streptopelia decaocto* - något ex då och då under resan.
96. **TURTURDUVA** *Streptopelia turtur* - flera ex noterade i stort sett dagligen under resan.
97. **MUNKPARAKIT** *Myiopsitta monachus* - ett par flög över vid Rio Guadalhorce mynning 28/5.
98. **SKATGÖK** *Clamator glandarius* - 1 ex utmed vägen 21/5 och 10 ex runt Trujillo 23/5.
99. **GÖK** *Cuculus canorus* - något ex noterat i stort sett dagligen under resan.
100. **DVÄRGUV** *Otus scops* - 3 ex ropade under natten i kanten av byn Navacerrada 21-22/5.
101. **MINERVAUGGLA** *Athene noctua* - enstaka ex noterade i öppet landskap nästan dagligen under resan.

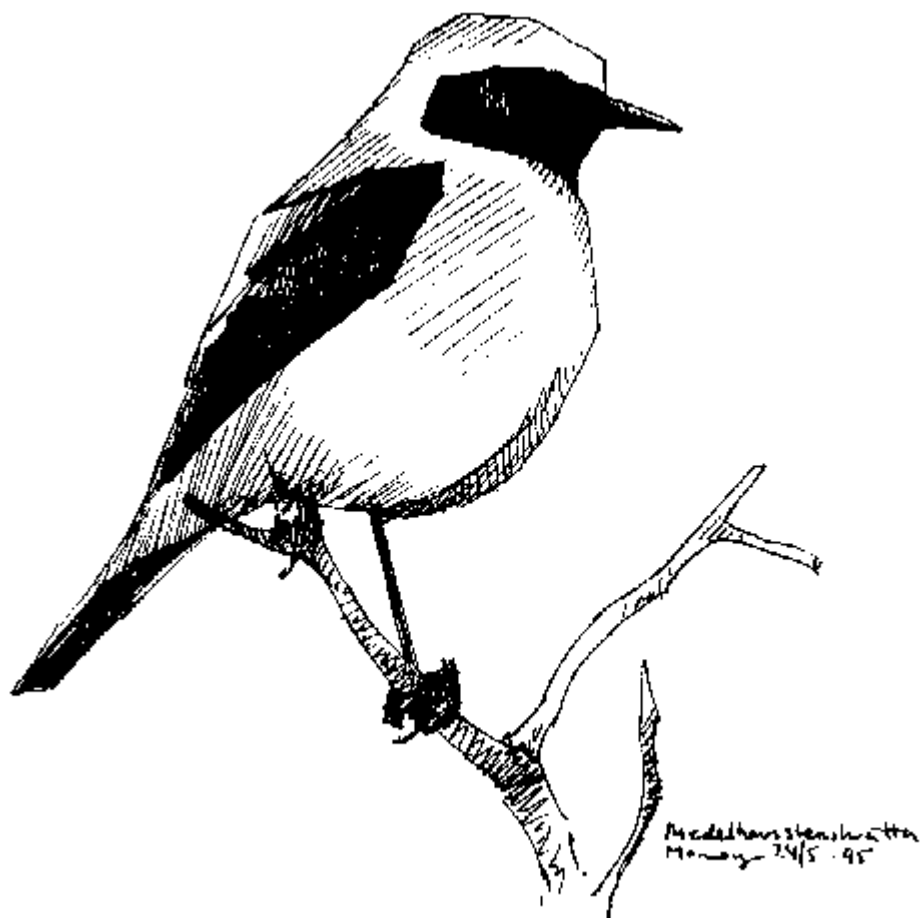

102. **KATTUGGLA** *Strix aluco* - 1 ex ropade under natten i kanten av byn Navacerrada 21-22/5.
103. **RÖDHALSAD NATTSKÄRRA** *Caprimulgus ruficollis* - 1 ex hört spelande ett par mil från Trujillo mot Monfragüe på senkvällen 22/5. Dessutom 2 ex överflygande mellan El Rocio - Sevilla strax före gryningen 26/5
104. **TORNSEGLARE** *Apus apus* - allmän under hela resan.
105. **BLEK TORNSEGLARE** *Apus pallidus* - allmän, i synnerhet i lågland och nära kusten, under resan.
106. **ALPSEGLARE** *Apus melba* - enstaka ex noterade utanför Malaga 19/5, 1 ex utanför Almería 20/5, ca 30 ex i Monfragüe 23/5 och 10 ex runt Grazalema 28/5.
107. **KAFFERSEGLARE** *Apus caffer* - 2 ex tillsammans med tornseglare och rostgumpsvälar i en bergsklyfta 3,0 km V bron över Rio Guadiaro (strax NV Ronda) längs väg C 339.
108. **KUNGSFISKARE** *Alcedo atthis* - 1 ex vid informationsdammarna El Rocío 25/5 och 1 ex vid Guadalquivirs strand 26/5.
109. **BIÄTARE** *Merops apiaster* - allmän i öppet landskap i stort sett dagligen under resan.
110. **BLÅKRÅKA** *Coracias garrulus* - 1 ex Cuevas de los Medinas 20/5, 1 ex längs vägen V Cabo de Gata 20/5, ca 5 ex dagligen i Extremaduras 23-24/5 samt 1 ex på väg mot Tarifa 26/5.
111. **HÄRFÅGEL** *Upupa epops* - enstaka ex noterade dagligen under resan
112. **GRÖNGÖLING** *Picus viridis* - 1 ex hört vid Puerto de Navacerrada 22/5 och 1 ex hört vid Grazalema 28/5.
113. **STÖRRE HACKSPETT** *Dendrocopos major* - 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5, 1 ex V Bolonia 26/5, 1 ex utmed vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och 2 ex Grazalema 28/5.
114. **DUPONTLÄRKA** *Chersophilus duponti* - 2 ex sjungande strax före gryningen ca 1 km Ö (längs grusvägen) radiomasten Las Amoladeras 21/5. Sången upphörde när de andra lärkorna startade sin gryningskonsert.
115. **KALANDERLÄRKA** *Melanocorypha calandra* - allmän i lämplig biotop under hela resan. De största antalen sågs utmed vägen Almería - Madrid. Dock endast enstaka ex i Almería-området. Verkar föredra mer odlad mark än de andra spanska lärkorna.

116. **KORTTÅLÄRKA** *Calandrella brachydactyla* - tämligen allmän i lämplig biotop under hela resan. De största antalen noterade i Almería-området och på Las Marismas 25/5. Gillar stäpp och halvöken och förekommer i områden med kort grässvål, enstaka småtuvor eller glasörtstäpp.
117. **DVÄRGLÄRKA** *Calandrella rufescens* - tämligen allmän i lämplig biotop under hela resan. Allmän (vanligare än korttålarcka) i Almería-området. Arten är endast lokalt förekommande i Spanien och är allmän i just dessa två områden. Förekommer i samma biotop som korttålarcka, men verka föredra så låg vegetation som möjligt (halvöken - öken).
118. **TOFSLÄRKA** *Galerida cristata* - enstaka i Almería-området 20-21/5, allmän längs vägen Almería - Madrid 21/5 och Madrid - Trujillo 22/5. Däremot endast enstaka ex i Extremaduras 23-24/5, då lagerlärka dominerade. Allmän i Coto Donana och i sydligaste Spanien 25-28/5. Föredrar öppet lågland och är ofta vanlig längs vägkanter.
119. **LAGERLÄRKA** *Galerida theklae* - allmän i Almería-området 20-21/5 och i Extremaduras 23-24/5. Föredrar buskiga torra marker, gärna klippiga eller steniga områden. Lättast att bestämma på näbbform och sång (mer gnisslig, varierande och hämplinglik än tofslärkans klara visslingar). Sjunger ofta från busktopp vilket tofslärka nästan aldrig gör. I sångflykt kan man se att den har gråbruna axilliärer (armhålur) om man står under fågeln. Tofslärka har varmt kanelbruna axilliärer. Näbben är kort och kraftig, jämfört med tofslärkans smalare och spetsigare näbb. Detta kräver dock träning i fält för att kunna användas, men Spanien är ett perfekt land att träna i! Lagerlärkans näbb ser som sagt kraftigare och bredare ut, vilket beror på att undernäbben inte är rak (likt tofslärkans) utan konvex, d.v.s. den buktar neråt. Bröstteckningen är tydligare avsatt på lagerlärka jämfört med tofslärka - likt den klatschigare bröstteckningen på rödstrupig piplärka i vinterdräkt jämfört med ängspioplärkans suddigare streck. I allmänhet avgränsas den uppåt med en bård av svarta streck och en ganska vit halskrage ovanför denna. På tofslärka finns inte denna kontrast lika uttalat, och halskragen är varmare beige-grå. Analogi: stäpphök/ängshök med kragkontrast som en viktig pusselbit.
120. **TRÄDLÄRKA** *Lullula arborea* - enstaka fåglar hörda i Extremaduras 22-24/5, och mellan Tarifa - Grazalema 27-28/5.
121. **SÅNGLÄRKA** *Alauda arvensis* - 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5. Arten häckar endast i bergsområden i södra Spanien.
122. **BACKSVALA** *Riparia riparia* - 2 ex utmed vägen Almería - Madrid 21/5 och enstaka ex i Extremaduras 23/5.
123. **KLIPPSVALA** *Ptyonoprogne rupestris* - allmän i lämplig biotop under resan.
124. **LADUSVALA** *Hirundo rustica* - enstaka ex noterade dagligen under resan.
125. **ROSTGUMPSVALA** *Hirundo daurica* - enstaka ex noterade nästan dagligen under resan. Men ladusvala var tio gånger vanligare än rostgumpsvala.
126. **HUSSVALA** *Delichon urbica* - allmän dagligen under resan.
127. **FÄLTPIPLÄRKA** *Anthus campestris* - 2 ex Puerto de Ojén (ca 15 km N Tarifa) 27/5 och 1 ex Grazalema 28/5.
128. **ÄNGSPIPLÄRKA** *Anthus pratensis* - noterad vid Puerto de Navacerrada 22/5.
129. **GULÄRLA** *Motacilla flava* - ca 10 ex Roquetassalinerna 20/5, allmän i Coto Donana och Ö Guadalquivir 25-26/5.
130. **SÄDESÄRLA** *Motacilla alba* - enstaka ex noterade nästan dagligen under resan.
131. **GÄRDSMYG** *Troglodytes troglodytes* - 1 ex Monfragüe 23/5 och 1 ex hört vid Grazalema 28/5.

132. **JÄRNPARV** *Prunella modularis* - mycket allmän på sluttningarna vid Puerto de Navacerrada 22/5.
133. **RÖDHAKE** *Erithacus rubecula* - enstaka ex noterade vid Navacerrada 21/5, vid Puerto de Navacerrada 22/5 och längs vägen Taifa - Grazalema 27/5.
134. **SYDNÄKTERGAL** *Luscinia megarhynchos* - noterad i stort sett dagligen.
135. **SVART RÖDSTJÄRT** *Phoenicurus ochruros* - allmän vid Puerto de Navacerrada 22/5. Dessutom noterad vid Peñafalconklippan i Monfragüe 23/5.
136. **SVARTHAKAD BUSKSKVÄTTA** *Saxicola torquata* - noterad nästan dagligen under resan. Mycket allmän under vissa sträckor mellan Trujillo - Sevilla 24/5.
137. **STENSKVÄTTA** *Oenanthe oenanthe* - 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5.
138. **MEDELHAVSSTENSKVÄTTA** *Oenanthe hispanica* - enstaka ex noterade nästan dagligen. Som flest 5 ex i området runt Almería 20/5.

139. **SVART STENSKVÄTTA** *Oenanthe leucura* - 2 ex utmed vägen Malaga - Almería 19/5, 1 ex Cuevas de los Ubedas 20/5, 1 ex längs vägen Almería - Madrid 21/5, 2 ex Grazalema 27/5 och 7 ex Grazalema 28/5.
140. **STENTRAST** *Monticola saxatilis* - 4 ex Puerto de Navacerrada 22/5.
141. **BLÅTRAST** *Monticola solitarius* - 10 ex Peñafalconklippan i Monfragüe 23/5, 1 ex längs vägen Ubrique - Grazalema 27/5 och 5 ex Grazalema 28/5.
142. **KOLTRAST** *Turdus merula* - noterad i stort sett dagligen.
143. **TALTRAST** *Turdus philomelos* - 1 ex i skogen Ö Grazalema 28/5.
144. **DUBBELTRAST** *Turdus viscivorus* - 1 ex utmed vägen Malaga - Almería 19/5, 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5, 4 ex på stäppen NV Trujillo 24/5 och 3 ex Grazalema 28/5.

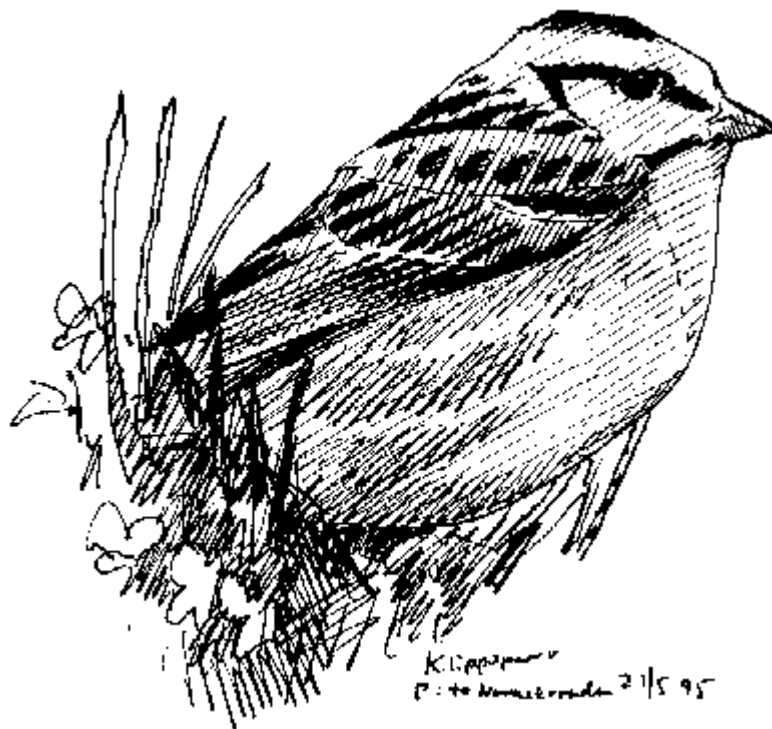

145. **CETTISÅNGARE** *Cettia cetti* - 1 ex Albufera de Adra 19/5, 4 ex vid informationsdammarna El Rocio 25/5 och 1 ex Rio Guadalhorce mynning 28/5.
146. **GRÄSSÅNGARE** *Cisticola juncidis* - hörd i stort sett dagligen i lämplig biotop.
147. **VASSÅNGARE** *Locustella luscinoides* - 1 ex Albufera de Adra 19/5, 1 ex Roquetas-salinerna 20/5, 1 ex Cañada de Las Norias 20/5, 1 ex El Rocio 24/5 samt 3 ex El Rocio och informationsdammarna 25/5.
148. **RÖRSÅNGARE** *Acrocephalus scirpaceus* - noterad allmänt i bladvassområden.
149. **TRASTSÅNGARE** *Acrocephalus arundinaceus* - noterad allmänt i bladvassområden.
150. **POLYGLOTTSÅNGARE** *Hippolais polyglotta* - noterad allmänt i lämplig biotop.
151. **PROVENCESÅNGARE** *Sylvia undata* - 2 ex Puerto de Navacerrada 22/5, 3 ex Monfragüe 23/5 samt ett mycket fotovilligt par i Grazalema 28/5.
152. **GLASÖGONSÅNGARE** *Sylvia conspicillata* - 1 hona V Cabo de Gata 20/5, 1 ex Coto Donana 25/5 och 2 ex Ö Guadalquivir 26/5.
153. **RÖDSTRUPIG SÅNGARE** *Sylvia cantillans* - tämligen allmän i lämplig biotop.
154. **SAMMETSHÄTTA** *Sylvia melanocephala* - tämligen allmän i lämplig biotop.
155. **MÄSTERSÅNGARE** *Sylvia hortensis* - 2 sjungande hannar väster om vägen söder om (någon km innan) Cuevas de los Ubedas 20/5 i ett område med solitära små träd.
156. **TRÄDGÅRDSSÅNGARE** *Sylvia borin* - 2 ex Navacerrada 21/5, 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5.
157. **SVARTHÄTTA** *Sylvia atricapilla* - noterad i Navacerrada 21/5, 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5, dessutom allmän längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och runt Grazalema 28/5.
158. **BERGSÅNGARE** *Phylloscopus bonelli* - 3 ex i strandbuskagen nere vid dammen i Navacerrada 21/5, dessutom allmän längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och runt Grazalema 28/5.
159. **BRANDKRONAD KUNGSFÅGEL** *Regulus ignicapillus* - 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5, dessutom tämligen allmän längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och runt Grazalema 28/5.
160. **GRÅ FLUGSNAPPARE** *Muscicapa striata* - 1 ex Cuevas de los Ubedas 20/5, 1 ex vid informationsdammarna El Rocío 25/5 och 1 ex längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5.
161. **SVARTVIT FLUGSNAPPARE** *Ficedula hypoleuca* - 1 ex Cuevas de los Ubedas 20/5.
162. **STJÄRTMES** *Aegithalos caudatus* - 4 ex N Oropesa (106 km NV Trujillo längs väg NV E 90) 22/5, 4 ex vid informationsdammarna, El Rocío 25/5 och 1 ex längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5.
163. **TOFSMES** *Parus cristatus* - 2 ex Puerto de Navacerrada 22/5 och 2 ex i tallarna vid informationsdammarna i El Rocío 25/5.
164. **SVARTMES** *Parus ater* - allmän vid Puerto de Navacerrada 22/5.
165. **BLÅMES** *Parus caeruleus* - allmän under större delen av resan.
166. **TALGOXE** *Parus major* - enstaka ex här och var under resan.
167. **NÖTVÄCKA** *Sitta europaea* - 4 ex i skogen Ö Grazalema 28/5.
168. **TRÄDGÅRDSTRÄDKRYPARE** *Certhia brachydactyla* - noterad i Despeñaperros 21/5. Allmän i skog runt Coto Doñana 25/5, längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och i Grazalema 28/5.
169. **SOMMARGYLLING** *Oriolus oriolus* - 1 ex Navacerrada 21-22/5, 2 ex Extremaduras 23/5. Hörd längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och i Grazalema 28/5.

170. **VARFÅGEL** *Lanius excubitor* - tämligen allmän i lämplig biotop och noterad nästan dagligen.
171. **RÖDHUVAD TÖRNSKATA** *Lanius senator* - allmän i lämplig biotop och noterad nästan dagligen. Mycket allmän runt Grazalema och på väg mot Ronda 28/5.
172. **NÖTSKRIKA** *Garrulus glandarius* - 3 ex Extremaduras 23/5, enstaka längs vägen Tarifa - Grazalema 27/5 och i Grazalema 28/5.
173. **BLÅSKATA** *Cyanopica cyana* - 5 ex Despeñaperros 21/5. Allmän i de glesa korkekdungarna i Extremaduras 22-24/5, och i pinjetallar runt Coto Doñana och Ö Guadalquivir 25-26/5.
174. **SKATA** *Pica pica* - tämligen allmän och noterad ungefär där vi också såg blåskator. Allmän i Belén 23/5.
175. **ALPKRÅKA** *Pyrrhocorax pyrrhocorax* - 5 ex Ubrique - Grazalema 27/5 och ca 15 ex runt Grazalema 28/5.
176. **KAJA** *Corvus monedula* - noterad dagligen under resan.
177. **KRÅKA** *Corvus corone* - 1 ex gråkråka mellan Malaga - Almería 19/5, några ex utmed vägen Almería - Madrid 21/5 samt några ex Coto Doñana 25/5.
178. **KORP** *Corvus corax* - enstaka ex utmed vägen Almería - Madrid 21/5 samt i Extremaduras 23-24/5. Dessutom 1 ex Puerto de Ojén 27/5.
179. **SVARTSTARE** *Sturnus unicolor* - allmän
180. **GRÅSPARV** *Passer domesticus* - allmän
181. **SPANSK SPARV** *Passer hispaniolensis* - 1 ex längs vägen Madrid - Trujillo 22/5, 20 ex S Embalse de Casillas N Trujillo 23-24/5. Följ väg C524 norrut och vik av västerut mot Monroy 6 km N Trujillo. Fortsätt 2-3 km in på denna väg varvid en liten damm med cementkanter dyker upp till vänster. Man befinner sig nu ungefär S om sjön Embalse de Casillas. Sparvarna höll till vid denna och på taggtråden ute vid vägen, ofta i sällskap med gråsparv. Längre fram till vänster fanns ett rödglade-bo som det häckade Spansk sparv i. Vi såg flera Spanska sparvar flyga förbi framför bilen längs denna väg mot Monroy. För övrigt 20 ex i ett dvärgörnsbo väster om vägen vid berget *Tocinillos* ca 2 mil SSV Zafra längs väg N 435R den 24/5. En ovanligt sydlig observation.

182. **PILFINK** *Passer montanus* - 2 ex Navacerrada 21/5 och 1 ex Puerto de Navacerrada 22/5.
183. **STENSPARV** *Petronia petronia* - 3 ex Puerto de Navacerrada 22/5, hörd i ett bergspass NÖ Ubrique 27/5 och ca 10 ex Grazalema 28/5.
184. **BOFINK** *Fringilla coelebs* - enstaka ex noterade i skogsområden under resan.
185. **GULHÄMPLING** *Serinus serinus* - allmän och noterad i stort sett dagligen.
186. **CITRONSISKA** *Serinus citrinella* - ca 30 ex vid Puerto de Navacerrada 22/5. Dels flög småflockar över titt som tätt (likt gråsiskor i fjällen!) strax S passet i skogen, dels höll en liten flock till på marken precis intill vägen och husen i passets högsta punkt, och dels satt några fåglar i träden runt husen i passet.
187. **GRÖNFINK** *Carduelis chloris* - tämligen allmän
188. **STEGLITS** *Carduelis carduelis* - mer eller mindre allmän
189. **HÄMPLING** *Carduelis cannabina* - tämligen allmän
190. **MINDRE KORSNÄBB** *Loxia curvirostra* - ca 25 ex överflygande i skogen titt som tätt, S passet vid Puerto de Navacerrada 22/5.
191. **STENKNÄCK** *Coccothraustes coccothraustes* - 5 ex längs vägen Tarifa - Ubrique 27/5.
192. **HÄCKSPARV** *Emberiza cirrus* - 1 hane V Bolonia (Sierra de la Plata) 26/5, flera ex dagligen mellan Tarifa - Grazalema 27-28/5.
193. **KLIPPSPARV** *Emberiza cia* - 10 ex Puerto de Navacerrada 22/5 och 5 ex Peñafalconklippan i Monfragüe 23/5.

194. **KORNSPARV** *Miliaria calandra* - tämligen allmän i lämplig biotop.